

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ – ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ονοματεπώνυμο: Μουλαρά Ελένη

Αριθμός μητρώου: Ξ2016014

Πτυχιακή Εργασία

**Μετάφραση και σχολιασμός του άρθρου της Elena M.
DeJongh με τίτλο Foreign Language Interpreters in the
Courtroom: The Case for Linguistic and Cultural
Proficiency**

Μέλη Επιτροπής Εποπτείας:

Α' Επιβλέπων: Κελάνδριας Παναγιώτης

Β' Επιβλέπουσα: Παριανού Αναστασία

ΚΕΡΚΥΡΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2020

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	2
2. Πρωτότυπο	3
3. Μετάφρασμα	20
4. Σχολιασμός Μεταφραστικής Διαδικασίας.....	37
4.1. Κειμενική Ανάλυση	37
4.2. Μεταφραστικά Προβλήματα	38
4.2.1. Πραγματολογικά προβλήματα	38
➤ Διαχείριση τοπικών και χρονικών προσδιορισμών	38
➤ Διατήρηση του περιεχομένου αλλά όχι της μορφής	39
4.2.2. Διαγλωσσικά προβλήματα	39
➤ Ορολογία	39
➤ Νεολογισμοί	40
➤ Απαλοιφή	41
➤ Προσθήκη	41
4.2.3. Προβλήματα διαπολιτισμικότητας	41
➤ Έλλειψη ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών	42
5. Επίλογος	42
6. Βιβλιογραφία	42

1. Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Μέλη της Επιτροπής Εποπτείας αποτελέσαν οι Καθηγητές Παναγιώτης Κελάνδριας ως Επόπτης και η Αναστασία Παριανού ως δεύτερη επιβλέπουσα καθηγήτρια. Το θέμα της εργασίας αφορά στη μετάφραση και το σχολιασμό του άρθρου της Elena M. DeJongh με τίτλο *Foreign Language Interpreters in the Courtroom: The Case for Linguistic and Cultural Proficiency*, το οποίο δημοσιεύτηκε στο ακαδημαϊκό περιοδικό «The Modern Language Journal» το 1991. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο πραγματεύεται τη σχέση της γλώσσας και του πολιτισμού στην δικαστική διερμηνεία, καθώς και τον ρόλο των διερμηνέων υπογραμμίζοντας ότι ενώ η γλώσσα είναι ο πρωταρχικός παράγοντας στη γλωσσική ανταλλαγή μεταξύ των πολιτισμών, η ακριβής επικοινωνία βασίζεται και σε άλλα σημαντικά στοιχεία, μεταξύ αυτών και η διπολιτισμικότητα, η οποία παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση των δικαιωμάτων των μη αγγλόφωνων ομιλητών που έρχονται αντιμέτωποι με το δικαστικό σύστημα των ΗΠΑ. Αφορμή για την επιλογή του συγκεκριμένου άρθρου στάθηκε αφενός το γεγονός ότι σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με το αντικείμενο σπουδών μου και αφετέρου ότι πρόκειται για ένα θέμα που ανήκει στην σφαίρα των ενδιαφερόντων μου σε επίπεδο επαγγελματικής ενασχόλησης. Ακόμα, δύο επιπλέον λόγοι επιλογής του παρόντος άρθρου προς μετάφραση είναι η συνεισφορά του ως προς την ορολογία στον τομέα τη δικαστικής διερμηνείας, καθώς και το ότι παρουσιάζει την εμπειρία μιας χώρας πάνω στον τομέα που σταδιακά εξέλιξε το σύστημά της.

2. Πρωτότυπο

Foreign Language Interpreters in the Courtroom: The Case for Linguistic and Cultural Proficiency

ELENA M. DEJONGH

Department of Modern Languages

Florida International University

Miami, FL 33199

“El idioma es una tradicion, un modo de sentir la realidad, no un arbitrario repertorio de simbolos”

[Language is a tradition, a way of experiencing reality, not an arbitrary repertory of symbols].

–Jorge Luis Borges, prologue to *El oro de los tigres* (1972)

INTERPRETERS AND TRANSLATORS HAVE long played a pivotal role as linguistic and cultural intermediaries. In modern times, due to rapid advances in technology as well as to increases in international trade, travel, and migration, frequency of contact between peoples of various cultural backgrounds and languages has increased enormously. As the need for multilingual and multicultural interchange grows, so will the need for translators and interpreters.

In the United States, growing numbers of agencies and organizations are experiencing impediments to communication in their interaction with members of the rapidly increasing non-English-speaking immigrant population (38: p. 1; 16: p. 6). Non-English-speakers, or those with limited proficiency, are at an obvious disadvantage in crucial situations, perhaps most notably within the judicial system where qualified interpreters are critically necessary to protect the constitutional rights of these individuals (11: p. 2). Because the role of the foreign language translator and interpreter in the judicial system is not widely understood, even in the foreign language profession, this article explores that role and highlights the interrelationship of language and culture in court interpreting. The steps to formal certification are also poorly understood; they, too, are discussed.

Differences between cultures and languages may lead to grave, indeed tragic, misunderstanding;¹ it is therefore imperative that those persons who serve as linguistic intermediaries be not only proficient in their working languages, but also cognizant of how linguistic forms are culturally dependent for effective communication. Thus, while language is the prime factor in linguistic interchange across cultures, accurate communication is based on other important components as well. In fact, bilingualism,² or fluency in two languages, is only the starting point in interpreter training.³

The objective of the court interpreter is to convey precisely, accurately, and completely in the target language the information contained in the source language. Consequently, factors such as dialect, educational level, register,

geographic variation, specialized or technical terms, and style will influence the interpreter's choice of expression. Moreover, in the legal setting, interpreters must be aware of the different legal systems of the countries where the source and target languages are spoken (24: p. 5). To appreciate fully the diverse and complex tasks interpreters face, one must understand the current legal status of interpreting in federal and state courts in the United States, the need for interpreters in the light of available demographic data, and the different modes of interpretation used in courts.

STATUS OF INTERPRETING IN US COURTS

Public Law 95-539, the Court Interpreters Act of 1978 (42), recognizes the rights of non English-speaking persons and those of limited proficiency in that language in the federal courts of the United States.⁴ Through the provisions of this legislation, Congress also acknowledges that court interpreting is a highly specialized profession, not simply a function that any bilingual person might perform. US laws and regulations on court interpreting are based on the principle that linguistic minorities have a constitutional right to due process. As do all others accused of crimes, such persons have the right to a fair trial, including the right to understand and confront adverse witnesses and the right to effective communication with their attorney.

Subsequent to the passage of the Court Interpreters Act of 1978, the Administrative Office of the United States Courts initiated a program for the certification of federal court interpreters. In conjunction with a team of experts, the Administrative Office developed rigorous professional standards and a certification procedure (written and oral)⁵ which would identify those individuals capable of handling the complex criminal and civil proceedings conducted before the US District Courts, thereby recognizing the special aptitude required of bilingual persons who interpret (32: 1980, pp. 153-54). Since 1980, 388 persons have been certified for Spanish-English proceedings out of a pool of 9,579 candidates (2).⁶ The Administrative Office is also charged with setting fees for the freelance and staff interpreters who work in federal courts.

TABLE I
 Fee Schedule for Court Interpreters in US Courts^a

<i>Contractor Rates</i>		
<i>Certified and Professionally Qualified</i>		
Full Day	\$250.00	
Half Day	\$135.00	
<i>Non-Certified and Language-Skilled</i>		
Full Day	\$120.00	
Half Day	\$ 65.00	
<i>Staff</i>		
<i>Grade Level</i>	<i>Starting Salary</i>	<i>Years of Experience as a Court Interpreter</i>
JSP-11	\$31,116.00	1
JSP-12	\$37,294.00	2
JSP-13	\$44,348.00	3
JSP-14	\$52,406.00	4

Source: Administrative Office of the US Courts, Washington, DC.

^aAs of January 1, 1991, the annual salary range is JSP-12 and JSP-14 (\$35,825-\$65,444) for full-time salaried interpreters. For freelance certified interpreters, the fee is \$250 per day.

GROWING NEED FOR INTERPRETERS

A critical need for trained, competent, certified court interpreters exists in the United States. The federal court system alone issues over 45,000 requests annually for interpreters, involving some sixty languages. The annual reports to Congress from the Director of the Administrative Office of the United States Courts document a dramatic increase in the use of foreign language interpreters in the federal courts from 1979 to 1988 (32: 1989, p. 76). Information provided by the Administrative Office also indicates that some US district courts particularly in California and New York have difficulty securing the services of freelance interpreters and filling vacant staff positions (32: 1989, p. 76). Statistics gathered for 1988 demonstrate that the total number of proceedings in which interpreters were utilized by the federal courts continued to rise over prior years. That year, the courts reported that interpreters in seventy languages were needed in slightly more than 46,000 proceedings, an increase of fifteen percent.

Although some states have also enacted legislation providing for interpretation services in their courts, the legal basis for the right to a court interpreter is not uniformly treated (40: p. 20).⁷ Moreover, none has adopted the federal standards for interpreter certification (23: p. 4; 17), although the need for interpreters in state systems is more acute than in the US District Courts. In 1988, New York courts, for example, required the services of interpreters approximately 250 times a day (36). In Dade County, Florida, interpreters were utilized in 154,645 proceedings in 1988 (4) and, in 1989, interpreters made 155,395 appearances, translated 357 tapes and 135 documents, and produced 5,552 pages of transcribed translations (19).

TABLE II

Interpreter Use in US Courts,^a Calendar Years 1979-1988, Spanish

Year	Number of Times Interpreter Used
1979	25,986
1980	23,394
1981	29,754
1982	30,224
1983	30,372
1984	38,224
1985	38,807
1986	43,166
1987 ^b	41,501
1988	46,064

Source: *Annual Report* of the Director of the Administrative Office of the US Courts, 1979-1989.

^aThese figures refer to docketable events. If, for example, a case goes to trial and lasts one month, the record reflects only one docketable event, although interpreters may have been used over thirty times.

^bIn 1987, a total of 45,222 docketable events required interpreting services. Spanish was used in 41,501 (ninety-five percent) of these instances.

It is not surprising that Spanish is the language most in demand both in state and in federal courts since, according to the Cuban American Policy Centre, in less than a decade the Hispanic percentage of the total US population rose from 6.5

percent to 8.1 percent growth rate, compares to an eight percent general population growth rate. Their numbers increased from 14.5 million in 1980 to 19.4 million in 1988, and Hispanics became the nation's second largest ethnic minority, surpassed only by Black Americans (16: p. 6). According to the US Census Bureau, immigration accounts for about fifty percent of the national increase in the last ten years.⁸

TABLE III

Interpreter Use by Language, Calendar Year 1988, Reported by US District Courts

<i>Languages</i>	<i>Proceedings</i>	<i>Languages</i>	<i>Proceedings</i>
Spanish	46,064	Indonesian	8
Haitian Creole	538	Papago	8
Cantonese	520	Polish	8
Arabic	307	Albanian	7
Italian	244	Cambodian	7
Mandarin	180	Canjovall	7
Korean	170	Mein	7
French	166	Ga	6
Hebrew	161	Zuni	6
Greek	124	Bulgarian	5
Vietnamese	123	French Creole	5
Urdu	113	Hungarian	5
Navajo	111	Armenian	4
Tagalog	103	Hausa	4
Portuguese	91	Hintko	4
Farsi	89	Norwegian	4
Thai	81	Czech	3
Punjabi	68	Flemish	3
Russian	67	Ibo	3
German	56	Samoan	3
Serbo Croatian	51	Sibvano	3
Hmong	48	Yugoslavian	3
Japanese	47	Chamorro	2
Hindi	44	Fulane	2
Gujarati	35	Icelandic	2
Foohow	34	Neapolitan	2
Yoruba	24	Swedish	2
Bengali	23	Yupik	2
Laotian	23	Finnish	1
Apache	20	Guinea	1
Dutch	20	Hakka	1
Pushtu	14	Indian	1
Sign	14	Keres	1
Yiddish	11	Turkish	1
Nepalese	9	Reported by Bankruptcy Courts	
Wayuunaiki	9	Spanish	9
		Sign	4

Source: Administrative Office of the United States Courts, Washington, DC.

MODES OF INTERPRETATION

Interpretation, the transfer of meaning from a source language to a receptor or target language, allows oral communication between two or more persons who do not speak the same language. In a court of law, interpreters make it possible for non-English-speaking defendants and witnesses to “hear” the proceedings in which they are involved, and for judges, attorneys, court reporters, and other key courtroom personnel to understand the testimony of non-English speakers. Foreign language utterances can be orally interpreted in three basic modes: 1) sight translation; 2) consecutive interpretation; and 3) simultaneous interpretation. *Sight translation* is the

oral rendition into the target language of material written in a source language (e.g., letters, invoices). *Consecutive interpretation* requires that the source language speaker pause at regular intervals to allow the interpreter to convey the target language interpretation and is used for on-the-record testimony (i.e., when a non-English-speaking person testifies). The *simultaneous mode* usually associated with the United Nations and other international organizations, demands that the interpreter listen and speak concurrently with the primary speaker whose monologue is being translated.

BILINGUALISM AND BICULTURALISM IN COURT INTERPRETING

According to Sapir, language is “a guide to social reality” (p. 69) and no two languages are ever sufficiently similar to be considered as representing the same social reality. Thus, the worlds in which different societies live are distinct; they are not merely the same world with different labels attached. Sapir's theory, endorsed by Whorf (p. 158), that language determines perception and that users of different languages perceive the world differently, has been disputed by more recent research; it is, however, agreed that language expresses perception and the categorization of experience (35: pp. 14-15). Language is a metaphor for cultural and personal experience. Each language is composed of a different set of metaphors, based on cultural and personal assumptions and experiences that can be very similar, or remarkably different, at the cultural or personal level. All languages belong in a cultural framework and exist within that framework. Language has, therefore, been called the “heart within the body of culture” (3: pp. 13-14).

Biculturalism entails the ability to interpret experiences in a manner appropriate to both cultures involved. The word culture is used throughout this essay to mean “the way of life of a people or society, including its rules of behavior; its economic, social, and political systems; its language; its religious beliefs; its laws; and so on. Culture is acquired, socially transmitted, and communicated in part by language” (20: p. 157). Bilinguals, as pointed out by Grosjean and others, are not *de facto* bicultural (p. 157). Monoculturalism implies ethnocentric interpretation, regardless of the language or the context of the experiences to be covered by the interpretation. Interpretation requires a deep familiarity both with the languages involved (bilingualism) and with their respective cultures (biculturalism). Court interpreter training must therefore include instruction in cross-cultural awareness⁹. Other educational activities that enhance cultural (and linguistic) knowledge (e.g., foreign travel) are likewise desirable in the preparation of interpreters.

In court interpreting, biculturalism plays a significant role in preserving the rights of non English speakers who come into contact with the judicial system, because to interpret speech “is to transpose it with its entire semantic, emotional and aesthetic baggage into a language using completely different modes of expression. To interpret is initially to comprehend perfectly the message so as to be able to detach it from its verbal support and to reconstitute it subsequently with all its nuances in another lan-

guage. This is a constant exchange and interchange of mentalities, of one cultural universe with another” (45: p. 11).

The interpreter's role at all times, from the simplest to the most complex exchange, is to convey the exact meaning and intent of the speaker. This act includes, of course, the nuances of culture, the style or register of the speaker, and nonverbal cues (e.g., intonation). I suggest that although interpreting involves linguistic activity, semiotics, the study of sign systems or structures, can contribute much toward a profound understanding of the interpreting process, because signs express the relationship between the form and meaning that result from social convention. Semiotics studies the art of communication; it emphasizes how things mean as well as what they mean (9). Clearly, the process of interpretation thus involves linguistic and extra-linguistic criteria: language and culture are inseparable.

PROCESS OF INTERPRETATION

To understand how interpreters handle factors that transcend purely linguistic phenomena, we might consider Eugene Nida's model (25: p. 484) of the translating process (Figure I). Also helpful is Bassnett-McGuire's illustration and discussion (pp. 16-18) of the translation into French, Italian, and German of the seemingly simple lexical unit *hello* (Figure II), which shows the complexity involved in transferring meaning from one linguistic code to another.

FIGURE I

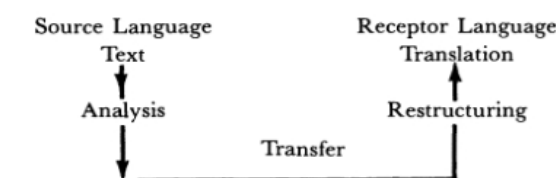
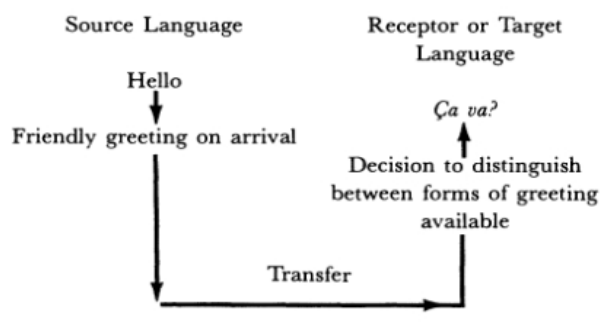

FIGURE II

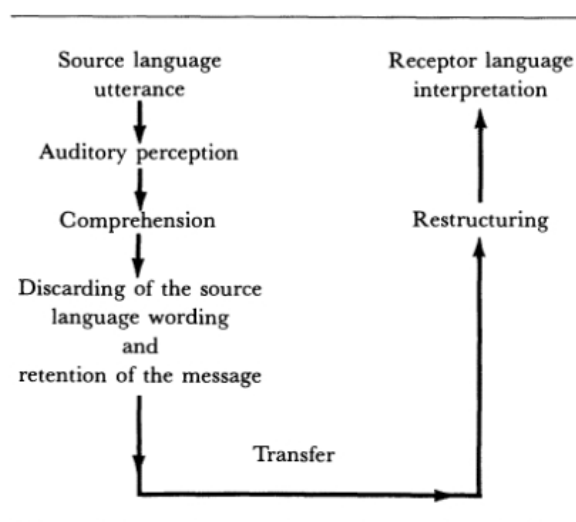

For example, dictionaries give *ça va?* and *hallo (âllo?)* for French; *wie geht's?* and *hallo* for German; and *hola*, *pronto?*, and *ciao* for Italian equivalents of this standard form of greeting. English does not distinguish between the word used when

greeting someone face to face and that used when answering the telephone, while French, German, and Italian do make that distinction. *Pronto* can only be used as a telephonic greeting. The German *hallo* can be used as a telephonic greeting and can also be yelled (“Hey!”) to attract someone’s attention on the street. *Ciao*, used on arrival and departure, is a word of greeting linked to a moment of contact between individuals either coming or going but not linked to the specific context of arrival or initial encounter. In translating or interpreting “hello”, one must first extract from the term a core of meaning, and the stages of the process of translating into French, following Nida’s diagram, might look like Figure II. As pointed out by Bassnett-McGuire, during the translation process the “notion of greeting has been isolated and the word *hello* has been replaced by a phrase which carries the same notion” (pp. 16-18). When I add Spanish to this equation, the translator or interpreter has many options from which to choose, including *hola*, *¿qué hay?*, *¿qué hubo?*, and *¿qué tal?*. *Diga*, *¿oigo?*, *¿bueno?*, and *mande* are likewise possible as telephone greetings, and the selection of one among these and other possibilities also entails knowledge of the numerous regional varieties of Spanish in Spain and Latin America and of the Spanish dialects spoken in the United States.

Figure III follows Nida’s model of the translation process and incorporates the stages involved in interpretation, namely: auditory perception of a linguistic utterance in the source language; comprehension of the message through a process of analysis and exegesis;¹⁰ immediate and deliberate discarding of the source language wording; retention of the mental representation of the message (concepts, ideas, etc.); and production of a new utterance in the receptor or target language which expresses the original source-language meaning in its entirety (cf. 39: p. 9).

FIGURE III

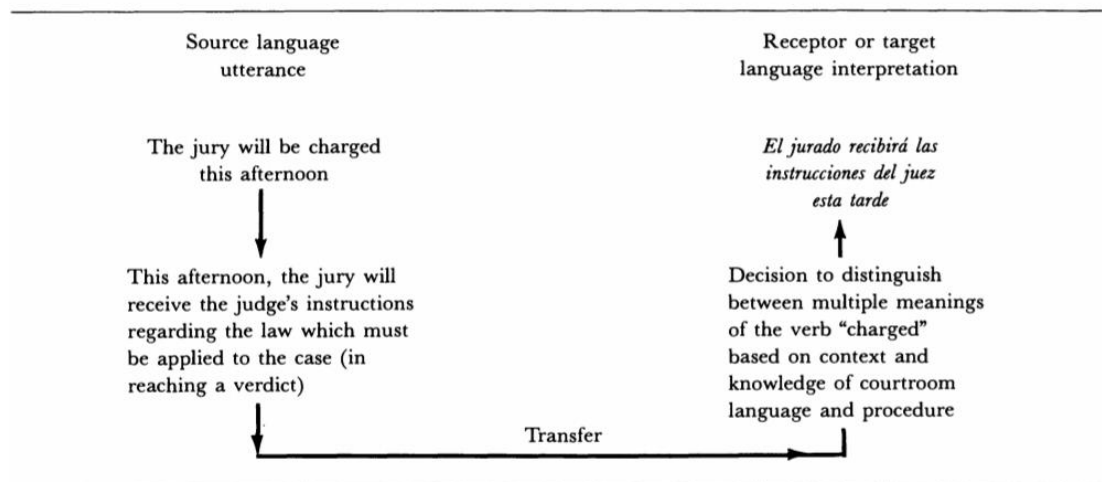
In Figure IV, I substitute the word “hello” used in Bassnett-McGuire’s illustration (Figure II) with a phrase taken from an actual courtroom proceeding—“The jury will be charged this afternoon”—to summarize the process involved in the interpretation of this sentence into Spanish.

During the comprehension process the verb “charged” is analyzed. A person

familiar with courtroom procedure and legal language is able to distinguish between the various meanings of this verb (e.g., to give an electric charge to; to accuse or blame; to attack; to fix or ask as fee for payment; to restore the active materials in [a storage battery]; to impose a task or responsibility on; to command, instruct, or exhort a right or authority) and choose the target language wording which conveys the original source language message correctly.¹¹ Interpreters work at a much faster rate than do translators. Approximately 120-80 words per minute are processed in the simultaneous mode, and they must be correct the first time.

To convey fully the total message from one person to another, interpreters must be sensitive to the nuances of all aspects of the communication. Thus, attention must be paid not only to the words, but also to tone, changes of intonation, facial cues, and, especially, gestures, because the full context of an interpreted statement involves verbal as well as nonverbal communication. Body language and gestures are of particular relevance for interpreters working in the legal setting. Unlike conference interpreters, who are often isolated in booths, interpreters are highly visible in the courtroom since they are generally physically situated in very close proximity to non-English-speaking defendants or witnesses.

FIGURE IV

CROSS-CULTURAL COMMUNICATION

Individual gestures do not necessarily have the same meaning within two different cultures; in fact, certain gestures significantly differ in meaning from country to country. In Brazil, for example, the Anglo-American "OK" sign, with forefinger and thumb touching and the other fingers extended, is considered obscene; it is also impolite in Greece and the Soviet Union (15: p. 15). The V-sign, showing the back of the hand, which is a rude gesture in Britain, simply means "2" in Greece (1: p. 66). It would not be surprising, therefore, for monolingual and monocultural courtroom personnel (judges, attorneys, clerks, and jurors) who observe a non-English-speaking

witness testify through an interpreter to erroneously conclude that they have understood the witness's gestures and body language. Such persons may be unaware that even those gestures whose meaning seems so clear that they can serve in place of words, e.g., the thumbs-up sign or drawing the index finger across the throat like a knife, may have different meanings in different cultures. For example, twirling the index finger around the ear, a gesture used in the United States by Anglophone Americans to mean "crazy," is used in the Netherlands to indicate someone is wanted on the telephone.

Equivalence, then, is not word for word or sign for sign, but rather message equivalence; because words are conventional symbols, they have to be considered in the context of the system or society in which they serve as conventions. "Words in one language do not carry the same connotations as do similar words in another language. Past history and experience as well as current cultural contexts are all embodied in the language itself" (31: p. 25). A conspicuous example in the legal context is found in the "false friends" *notary* and *notario*. Although they look and sound very much alike, the terms have quite different meanings. In Spain and Latin America, the *notario* is an attorney with superior credentials and authority, whereas in the United States a *notary* does not need any legal training and generally carries out routine matters such as the certification of signatures. This difference has led to disastrous results in some states as a consequence of people who call themselves *notarios* but have no legal training and prey on immigrants; some of them are capitalizing on the "cultural confusion" created by the similarity between these terms (46). Legislation prohibiting the use of the word *notario* in advertising is being considered in some states, and the Florida Bar, for instance, is attempting to protect Spanish-speakers from exploitation by unscrupulous notaries (33; 34).

Examples of misunderstanding due to a lack of linguistic proficiency include the misuse of "false" or deceptive cognates. Such words are characteristically used in bilingual environments and are possible pitfalls for court interpreters, who must be aware of all the usages of these words to avoid making errors in meaning. Consider the consequences of the following misinterpretation of the Spanish verb *ignorar* which took place on the witness stand:

Attorney: Why didn't you [report the crime]?

Witness: Yo lo ignoraba. (I didn't know it or I was unaware of it).

Interpreter: I ignored it.¹²

Court interpreters must be familiar with all usages of *faux amis* or *palabras engañosas* and pay particular attention to their usage by the primary speaker whose words they are interpreting.

Other misunderstandings could arise in legal proceedings involving a non-English-speaking defendant who is from a civil law country (e.g., Cuba). Some foreign defendants may not understand the concept of a jury trial or the process itself because in their native legal system the word "trial" connotes a proceeding in which the likely outcome will be a finding of guilty (40: p. 9). The cultural, social, legal, religious, economic, historical, and educational differences among countries are all inextricably

bound up in language. The place of origin and the *intended meaning* of the speaker, among other factors, must therefore be taken into account by court interpreters.

The Japanese word *hai* serves well to illustrate linguistic ambiguity and what is meant by “the intended meaning of the speaker”, because *hai* is such a versatile and frequently used word. Every language has its ambiguities, but the problem is amplified in Japanese by a cultural abhorrence of dissensions. *Hai* means “yes” but it can also mean “no”. Fujiko Hara explains: “This seeming contradiction and lack of logic is offensive and a mark of insincerity to a Western mind. Understand the ‘yes’ portion of the sentence as a demonstration of good will and the negative part as the substance of the message” (p. 22). These observations suggest that Japanese/English interpreters must be trained to comprehend the unspoken thought; fluency in a foreign language does not compensate for ignorance, inexperience in handling Japanese language matters, or cultural idiosyncracies.

Meaning is found in the context of words. Context includes, among other factors, the situation in which a word is uttered as well as the intended meaning of the speaker. Words are merely signs or symbols; what must be interpreted is not the words but the ideas and meaning they represent. Many of the cases heard in our courts today are drug-related. In such a context, Spanish-speakers –regardless of country of origin– often use standard words to indicate something other than their primary meaning or principal denotation (the meaning most often associated with a word). For example, the relevant meaning (or intended meaning) of *una bolita* or *una pepa*, standard words whose primary meanings are “a small ball” or “a seed, stone, or pit”, respectively, when used in the context of the illegal importation of drugs, may be “a pellet”, a small rubber-enclosed packet of cocaine smuggled into the United States in the digestive systems of “swallowers”, or *tragones*.

Court interpreters must also be alert to degrees of formality and forms of address, which may differ in the source and target languages (e.g., some languages use polite and formal forms of “you”, while English has only one grammatical form of direct address). Speakers from various parts of the Spanish-speaking world also differ in their use of personal address. For example, Cubans are more likely to use the informal *tú*, while Nicaraguans and Colombians favor the formal *usted*.

How something is said may at times be more important than *what* is actually said. Research has shown that unless paralinguistic features (intonation, pitch, etc.) and nonverbal cues (gestures) support the message content, jurors will question the sincerity and validity of the message (30: p. 1). Following O’Barr’s research on powerful and powerless language in the courtroom, Susan Berk-Seligson has investigated the effects of interpreted testimony on the jury’s perception of witnesses. Her findings indicate that interpreters “are influential in effectuating the changes that can make a difference between one register and another” (p. 79) and that a departure from the speech-register of the testimony of a witness has an impact on the impression that jurors form of that witness (p. 91). The court interpreter is a crucial variable in the presentation of foreign language testimony, and communication breakdown may indeed result from the shift in registers or styles. Hence, in court, the speaker’s style and level of language must be maintained by the interpreter. An interpreter who

“cleans up” and edits a witness’s testimony by omitting obscenities, for instance, is giving the jury an inaccurate verbal portrait of that person. Thus, popular culture, street language, slang, etc., must be a part of the interpreter’s lexicon. Likewise, if the speech of an articulate, erudite individual is rendered with grammatical errors and slang terms, the interpreter is not interpreting accurately, and such situations could eventually result in a mistrial.

Culturally learned responses may also affect communication in the legal context. To illustrate, when a Haitian witness looks at the floor when asked a question by the judge, he or she may not be doing so out of guilt but rather as a result of a culturally learned respect for the judge as an authority figure. Such behavior, a sign of respect for Haitians, is considered an indication of dishonesty or falsity in the “majority culture” of the United States. The following exchange which took place during a deposition for a civil suit provides an additional example of a culturally learned response. The plaintiff was a male Hispanic who had lived in the United States approximately five years. When questioned by the opposing attorney, a female, through a female interpreter, he emphatically and proudly denied having any physical impairments, even though he was suing for injuries suffered as a result of an accident:

Attorney: Mr. X, is there anything you cannot do now that you were able to do prior to the accident?

Interpreter: Sr. X, *¿hay algo que Ud. no puede hacer ahora que sí podía hacer antes del accidente?*

Plaintiff: *Yo lo puedo todo.* (I can do everything).

Geographic variation and its resultant linguistic variations within the Spanish-speaking world are extremely important and should be part of an interpreter’s communicative competence (12: p. 94), because different lexical items may be used to mean the same thing in various regions or countries. Conversely, the same vocabulary item may carry a totally different meaning within the same language, from one region or country to another; the verb *coger*, for example, when speaking Spanish to persons from Argentina and Uruguay (where that word is used as a profanity) should be avoided if the intended meaning of that word is “to get”, “to take” etc.

CONCLUSION

A culture provides an orderly way of coping with the infinite complexities of reality. Language is one expression of culture, and it conveys considerable information about how a particular culture perceives the world. Thus, as Frankenthaler has pointed out, cultural fluency includes not only the regional or dialectal meanings of words and expressions, but also gestures, unspoken reactions, cultural justifications for reactions, differences in attitude toward time, degree of formality of address, forms of personal address, and an awareness that a non-English-speaking person may come from a different legal, social and cultural background (18: p. 29).

Court interpreters play a vital role in the administration of justice; they play a pivotal role in protecting the constitutional rights of members of linguistic minorities in the United States. However, the right to due process is rendered meaningless if those

persons who interpret in legal proceedings have not demonstrated their linguistic and cultural proficiency as well as their interpreting skills through established standards of quality. Although great strides have been made during the last twenty years, particularly at the federal level, to establish standards for the profession, most states have a long way to go in professionalizing the translation and interpretation services provided in their courts.

The requirements for court interpreters vary from federal to state courts and from state to state, and in some states (e.g., Florida), requirements vary within judicial circuits. In general, the federal requirements are the most stringent. Among the attributes demanded of federal court interpreters are: 1) fluency in the source and target languages at the level used in the courts; that is, the equivalent of two years of college in both languages (23: p. 3); 2) the ability to sight translate and to interpret in the consecutive and the simultaneous modes; 3) knowledge of courtroom procedure and legal language; 4) “linguistic flexibility”, or the ability to understand and use formal and colloquial speech, including slang, and regional and dialectal varieties of the source and target languages; and 5) knowledge of the cultures and legal systems of the countries where the source and target languages are spoken.

Individuals who contemplate becoming court interpreters and who meet the requirement of bilingualism, then, should: 1) train in the techniques of sight translation and those of consecutive and simultaneous interpretation by enrolling in a course or program of instruction, which have been established at a number of colleges and universities in the United States; 2) observe courtroom proceedings and, if possible, observe professional interpreters in the course of their duties; 3) learn legal vocabulary; 4) read books, manuals, and other publications dealing with court interpreting; and 5) read on a wide variety of subjects to expand their general knowledge and cognizance of the source and target languages and cultures.

Court interpreting involves the extremely demanding task of transferring thought and meaning from one linguistic and cultural code to another, which means much more than simply knowing two languages. In the legal setting, the final product –that is, the interpreter’s mediating act of speech– is the result of a complex process in which cultural competence is as important as linguistic proficiency.¹³

NOTES

¹An example of a tragic misunderstanding caused by the ambiguity of a word is found in the meaning given by different individuals to the Japanese word *mokusatsu*, the word used when Japan responded to the Potsdam Declaration which demanded that Japan surrender or be crushed. Bickley reports that according to Kazuo Kawai, editor of the *Nippon Times* during the war years, rough translations of this word are “to be silent”, “to withhold comment” or “to ignore”. Kawai suggests that “to withhold comment”, implying that although something was being held back, more information would be forthcoming, probably came closer to the meaning that the Japanese government wished to convey. Tokyo’s newspapers and the Domei Press Agency reported, however, that the Suzuki government had decided to “ignore” the Potsdam ultimatum (p. 108). Outside Japan, reaction by the Allies to the term chosen

by the translators at the Domei Press Agency (who could not know which meaning Suzuki had in mind) was that the Japanese government ignored the terms of the Potsdam Declaration and intended to fight on. The bombings of Hiroshima and Nagasaki were the result.

Several court decisions (e.g., *US ex rel Negron v. New York*, 424 F. 2d 386, 2nd Cir. 1970; *State v. Natividad* 111 Ariz. 191, 526 P.2d 730, Ariz. S. Ct. 1974) discuss the violation of the constitutional rights of defendants with limited proficiency in English because an interpreter was not present during all of the proceedings or the interpretation was inadequate (38: pp. 15-22).

²Bilingualism may be of all degrees of accomplishment (22; 20). Ideally, an interpreter should fit the description of what Thiery calls a “true bilingual”: someone who is “taken to be one of themselves by the members of two different linguistic communities, at roughly the same social and cultural level” (p. 146).

³Interpreter training (particularly for conference interpretation) has been available at various institutions of higher learning in the United States for several decades. Only recently, however, have universities begun to focus on the need to educate and train court interpreters. Florida International University, for example, offers a thirty-three academic credit certificate in legal translation and court interpreting.

⁴Public Law 100-702, the judicial improvements and Access to Justice Act, amended the Interpreters Act of 1978. The new act adopted criterion-referenced testing, an absolute measure of language and interpretive proficiency, as the standard to be used in interpreter certification; adopted definitions for “otherwise qualified” interpreters as an alternative to certification examinations for infrequently used languages; provided for the electronic recording of interpreted proceedings with judicial officer discretion on motion of counsel; and required the use of certified interpreters in pre-trial and grand jury proceedings, with sound recording of the latter upon the motion of the accused (43).

⁵The written portion of the test was developed to determine if candidates for certification were equally proficient in both Spanish and English at the level of language used in the courts. Those candidates who demonstrate that they have the language proficiency needed by an interpreter can proceed to an oral examination designed to determine if they have the requisite aptitudes and skills of an interpreter. Certification for Haitian Creole/English and Navajo/English court interpreters is underway (32). The certification examinations are administered by the University of Arizona under contract with the Administrative Office of the United States Courts.

⁶The Director of the Administrative Office of the United States Courts reports that 1,994 candidates have passed the written portion of the federal certification examination and that 2,146 persons have taken the oral portion of the test. In 1989, twenty-four percent of the candidates who took the oral examination passed; this increase in the passing rate may be attributable to better preparation on the part of candidates, since the examination was measured psychometrically and was found to be of comparable difficulty to previous ones (2).

⁷The California and New Mexico constitutions require interpreters (38: p. 20). Other states, such as Massachusetts and New York, have enacted legislation to regulate

court interpreting services in their courts. The Florida legislature is currently considering such legislation.

⁸According to the US Census Bureau, the nation's Hispanic population has grown by thirty-nine percent since 1980 and is increasing at five times a rate of non-Hispanics (44: p. 8A). The Cuban American Policy Center in Miami reports that in the late 1980s Hispanics accounted for over a third of all US immigration. It is estimated that over the decade the number of Hispanic immigrants to the United States (documented and undocumented) annually averaged 250,000 net. In 1988, 1.7 million US Hispanics sought legalization under the amnesty promulgated by the Immigration Reform and Citizenship Act, which granted legalization to long-term undocumented residents (16; p. 7).

⁹Gail L. Nemetz Robinson offers an interdisciplinary perspective to explore what cross-cultural understanding and cultural versatility imply. The focus of the book is on the processes of understanding and misunderstanding from the individual's perspective. See 8 for a discussion of cultural barriers in diplomatic interpreting.

¹⁰Exegesis may be described as "the process of reconstructing the communication event by determining its meaning (or meanings) for the participants in the communication" (26; p. 30).

¹¹Materials for the education and training of court interpreters are, unfortunately, scarce. Benmaman is heading a federal research project to codify and standardize legal terms used in criminal proceedings in the US, which will result in publication of a bilingual dictionary in early 1991 (5). My book on the theory and practice of court interpreting is being published by University Press of America in 1991.

¹²This is an adaptation of an example given at the 1988 Federal Court Interpreters Workshop held in Miami, Florida.

¹³A preliminary version of this article was read at the 1989 Annual Meeting of the Modern Language Association in Washington. The author is grateful to the Florida Endowment Fund for Higher Education for a McKnight Junior Faculty Development Fellowship (1988-89) which helped support this research, to the Administrative Office of the US Courts for providing the figures included in the tables, to Julian C. Lee, and to the reviewers of MLJ for their valuable comments on an earlier draft of this article.

BIBLIOGRAPHY

1. Argyle, Michael. "Inter-Cultural Communication." *Cultures in Contact. Studies in Cross-Cultural Interaction*. Ed. Stephen Bochner. Oxford: Pergamon, 1982: 61-79.
2. Baca, Edward. Personal communication, 27 September 1990.
3. Bassnett-McGuire, Susan. *Translation Studies*. New York: Methuen, 1980.
4. Benmaman, Virginia. Personal communication, June 1989.
5. Norma Connolly & Scott Loos. *Bilingual Dictionary of Criminal Justice Terms (English/Spanish)*. Binghamton, NY: Gould, 1991.

6. Berk-Seligson, Susan. "*The Role of Register in the Bilingual Courtroom: Evaluative Reactions to Interpreted Testimony.*" *International Journal of Sociology of Language* 79 (1989): 79-91
7. Bickley, Verner C. "*Language as the Bridge.*" *Cultures in Contact. Studies in Cross-Cultural Interaction.* Ed. Stephen Bochner. Oxford: Pergamon, 1982: 99-125.
8. Bowen, David & Margareta Bowen. "*Diplomacy and Communication across Cultures: Degrees of Cultural Barriers.*" *Journal of the Washington Academy of Sciences* 77, i (March 1987): 36-39.
9. Bundy, Nancy L. "*Semiotics and Language Teaching.*" Paper, AATSP Annual Meeting, Denver, CO, 1988.
10. Collett, Peter. "*Meetings and Misunderstandings.*" *Cultures in Contact. Studies in Cross-Cultural Interaction.* Ed. Stephen Bochner. Oxford: Pergamon, 1982: 81-98.
11. "Court Interpreters Improvement Act of 1985." 99th Congress, 1st Session, S. 1853.
12. de Jongh, Elena M. "*The Challenges for Court Interpreters in Southern Florida.*" *Interpreting: Yesterday, Today and Tomorrow.* Ed. David Bowen & Margareta Bowen. Binghamton, NY: SUNY at Binghamton, 1990: 91-95
13. -. "Interpreting in Miami's Federal Courts: Code Switching and Spanglish." *Hispania* 73 (1990): 272-78.
14. - & Ana Roca. "*Interpreting Spanish Codes in Southern Florida: The Preparation of Court Interpreters.*" *Sociolinguistics of the Spanish-Speaking World: Iberia, Latin America, and the United States.* Ed. Carol Klee. Tempe, AZ: Bilingual Review Press, forthcoming.
15. Edwards, Alice. "*Avoiding Foreign Faux Pas.*" *AAA World* (July-August 1989): 14-15.
16. *Elusive Decade of Hispanics.* Miami: Cuban American Policy Center, Cuban American National Council, Fall 1989.
17. Ewell, Miranda & David Schrieberg. "*How Court Interpreters Distort Justice.*" *San Jose Mercury News* (17 December 1989): 1, 17A. Pt. 1 of a three-part series.
18. Frankenthaler, Marilyn. "*How to Work with Court Interpreters.*" *New Jersey Lawyer* 95 (Spring 1981): 24-30.
19. Green, Ann. Letter to the author, 23 August 1990.
20. Grosjean, Francois. *Life with Two Languages.* Cambridge: Harvard Univ. Press, 1982.
21. Hara, Fujiko. "*Understanding the Silent Culture of the Japanese.*" *Meta* 33, i (1988): 22-24.
22. Haugen, Einar. *Bilingualism in the Americas: A Bibliography and Research Guide.* University, AL: Univ. of Alabama Press, 1956.
23. Leeth, Jon. *The Court Interpreter Examination. Office of Court Reporting & Interpreting Services.* Washington: Admin. Office of the US Courts, n.d.

24. New Jersey Supreme Court Task Force on Translation & Interpretation Services. Background Report 21. *Translating and Interpreting as Professions*. Trenton, NJ: Administrative Office of the Courts, 1984.
25. Nida, Eugene A. "Science of Translation." *Language* 45 (1969): 483-98.
26. - & William Reymann. *Meaning Across Cultures*. New York: Orbis, 1981.
27. - & Charles Taber. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: Brill, 1969.
28. Nostrand, Howard Lee. "Authentic Texts and Cultural Authenticity: An Editorial." *Modern Language Journal* 73 (1989): 49-52.
29. "Culture in Language Teaching: The Next Phase." *ADFL Bulletin* 20, i (1988): 29-34.
30. O'Barr, William M. *Linguistic Evidence. Language, Power, and Strategy in the Courtroom*. New York: Academic, 1982.
31. Perkins, Jean A. "The Value of Foreign Language Study." *ADFL Bulletin* 20, i (September 1988): 24-25.
32. *Report to Congress. Administrative Office of the US Courts*. Washington, 1979-89.
33. Resnick, Rosalind. "Crackdown on Notarios." *Miami Herald*, 17 April 1989: Business/Monday.
34. "Unethical Notaries Prey on Immigrants." *Miami Herald*, 13 March 1989: 7.
35. Robinson, Gail L. Nemetz. *Cross-cultural Understanding. Processes and Approaches to Foreign Language, English as a Second Language and Bilingual Education*. New York: Pergamon, 1985.
36. Sanders, Alain L. "Libertad and Justicia for All." *Time*, 29 May 1989: 65.
37. Sapir, Edward. *Culture, Language, and Personality*. Los Angeles: Univ. of California Press, 1956.
38. Schweda-Nicholson, Nancy. "Court Interpreter Training: A Growing Need." *Proceedings of the 1985 Eastern Michigan University Conference on Languages for Business and the Professions*. Ed. Geoffrey M. Voght. Washington: ERIC Microfiche, 1986. 53 pp.
39. Seleskovitch, Danica. *Interpreting for International Conferences*. Washington: Ten & Booth, 1978.
40. Tayler, Marilyn. "Interpreting/Translating Assistance in Immigration Proceedings." *Immigration and Nationality Law*. Ed. Edwin R. Rubin & Robert E. Jucean. San Diego: American Immigration Lawyers Assn., 1988: II, 9-25.
41. Thiery, Christopher. "True Bilingualism and Second Language Learning." *Language Interpretation and Communication*. Ed. David Gerver & H. Sinaiko. New York: Plenum, 1978: 146.
42. 18 US Code. Sec. 1827, 1978.
43. 28 US Code. Sec. 1826, 1988.
44. "US Hispanic Population at All-Time High." *Miami Herald*, 12 October 1989: 8A.

45. "Voulez-vous devenir interprete de confirence?" Geneva: AIIC [Journal of the International Association of Con- ference Interpreters], 1979. 11 pp.
46. Wallace, Richard. "Some Notaries Prey on Aliens, INS Says." Miami Herald, 24 September 1988: 1B.
47. Whorf, Benjamin Lee. "The Relation of Habitual Thought and Behavior to Language." *Language, Thought, and Reality*. Ed. John B. Carroll. Cambridge, MA: M.I.T. Press, 1978: 134-59.

3. Μετάφρασμα

Δικαστικοί Διερμηνείς: Η περίπτωση της γλωσσικής και πολιτισμικής επάρκειας

ELENA M. DE JONGH

Τμήμα Μοντέρνων Γλωσσών

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Φλόριντα

Μαϊάμι, Φλόριντα 33199

“El idioma es una tradicion, un modo de sentir la realidad, no un arbitrario repertorio de simbolos”

[Η γλώσσα είναι παράδοση, ο τρόπος που βιώνεις την πραγματικότητα και όχι μία αυθαίρετη επιλογή συμβόλων]. –Χόρχε Λουίς Μπόρχες, πρόλογος από το ποίημα *Το χρυσάφι των τίγρεων* (1972)

Οι διερμηνείς και οι μεταφραστές διαδραμάτιζαν ανέκαθεν καθοριστικό ρόλο ως γλωσσικοί και πολιτισμικοί μεσολαβητές. Στη σύγχρονη εποχή, λόγω των ραγδαίων εξελίξεων στον τομέα της τεχνολογίας, καθώς και της αύξησης του διεθνούς εμπορίου, των μετακινήσεων και της μετανάστευσης, η συχνότητα στις επαφές μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα έχει σημειώσει τεράστια αύξηση. Όσο αυξάνεται η ανάγκη για πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές ανταλλαγές, αυξημένη θα είναι και η ανάγκη για μεταφραστές και διερμηνείς.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, όλο και περισσότεροι φορείς και οργανισμοί αντιμετωπίζουν κωλύματα που σχετίζονται με την επικοινωνία κατά την αλληλεπίδρασή τους με τα μέλη του ταχέως αυξανόμενου, μη αγγλόφωνου μεταναστευτικού πληθυσμού (38: σ. 1; 16: σ. 6). Σε κρίσιμες καταστάσεις, οι μη αγγλόφωνοι ομιλητές ή τα άτομα με περιορισμένη γνώση της Αγγλικής, βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, ιδίως όταν έρχονται αντιμέτωποι με το δικαστικό σύστημα, όπου οι καταρτισμένοι διερμηνείς είναι απολύτως απαραίτητοι για την προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων αυτών των ατόμων (11: σ. 2). Επειδή ο ρόλος του μεταφραστή και του διερμηνέα στο δικαστικό σύστημα δεν είναι ευρέως κατανοητός, ακόμη και στον τομέα των ξένων γλωσσών, το παρόν άρθρο διερευνά τον ρόλο αυτό και τονίζει την αλληλεξάρτηση της γλώσσας και του πολιτισμού στη δικαστική διερμηνεία. Τα βήματα για την επίσημη πιστοποίηση είναι, επίσης, ανεπαρκώς κατανοητά και συζητούνται στο εν λόγω άρθρο.

Οι διαφορές μεταξύ πολιτισμών και γλωσσών μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρές και μάλιστα τραγικές παρεξηγήσεις¹. Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη τα άτομα που λειτουργούν ως γλωσσικοί διαμεσολαβητές όχι μόνο να διαθέτουν επαρκείς γλωσσικές ικανότητες, αλλά και να γνωρίζουν πως οι γλωσσικές μορφές είναι πολιτισμικά εξαρτημένες, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματική επικοινωνία. Έτσι, ενώ η γλώσσα είναι ο πρωταρχικός

παράγοντας της γλωσσικής ανταλλαγής μεταξύ των πολιτισμών, η ακριβής επικοινωνία βασίζεται επίσης και σε άλλα σημαντικά στοιχεία. Στην πραγματικότητα, η διγλωσσία² ή η ευχέρεια σε δύο γλώσσες, αποτελεί μόνο την αφετηρία της εκπαίδευσης διερμηνέων³.

Στόχος του δικαστικού διερμηνέα είναι να μεταφέρει με ακρίβεια και σαφήνεια στη γλώσσα-στόχο τις πληροφορίες που περιέχονται στη γλώσσα-πηγή. Συνεπώς, παράγοντες όπως η διάλεκτος, το εκπαιδευτικό επίπεδο, το γλωσσικό μητρώο, η γεωγραφική διαφοροποίηση, οι εξειδικευμένοι ή τεχνικοί όροι και η κατάσταση θα επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα επιλέξει να εκφραστεί ο διερμηνέας. Επιπλέον, στο νομικό πλαίσιο οι διερμηνείς πρέπει να έχουν επίγνωση των διαφορετικών νομικών συστημάτων των χωρών όπου ομιλούνται η γλώσσα-πηγή και η γλώσσα-στόχος (24: σ. 5). Προκειμένου να γίνουν πλήρως αντιληπτά τα ποικίλα και σύνθετα καθήκοντα των διερμηνέων, πρέπει να κατανοήσουμε το ισχύον νομικό καθεστώς της διερμηνείας στα ομοσπονδιακά και πολιτειακά δικαστήρια των Ηνωμένων Πολιτειών, την ανάγκη για διερμηνείς βάσει των διαθέσιμων δημογραφικών δεδομένων και τους τρόπους διερμηνείας που χρησιμοποιούνται στα δικαστήρια.

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΣΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Ο Νόμος 95-539 του 1978 περί δικαστικών διερμηνέων (42) αναγνωρίζει τα δικαιώματα των μη αγγλόφωνων ομιλητών και των ατόμων με περιορισμένη επάρκεια στην αγγλική στα ομοσπονδιακά δικαστήρια των Ηνωμένων Πολιτειών⁴. Μέσω των διατάξεων της συγκεκριμένης νομοθεσίας, το Κογκρέσο αναγνωρίζει, επίσης, ότι η δικαστική διερμηνεία είναι ένα εξαιρετικά εξειδικευμένο επάγγελμα και όχι απλώς μια λειτουργία που μπορεί να εκτελέσει οποιοδήποτε δίγλωσσο πρόσωπο. Οι νόμοι και οι κανονισμοί των ΗΠΑ αναφορικά με τη δικαστική διερμηνεία βασίζονται στην αρχή ότι οι γλωσσικές μειονότητες έχουν συνταγματικό δικαίωμα σε δίκαιη δίκη. Όπως και οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι για εγκλήματα, τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν δυσμενείς μάρτυρες¹, καθώς και το δικαίωμα στην αποτελεσματική επικοινωνία με τον δικηγόρο τους.

Μετά τη θέσπιση του νόμου περί δικαστικών διερμηνέων του 1978, το Διοικητικό

¹ [ΣτΜ]: Στο ελληνικό νομικό σύστημα δεν συναντάμε τον όρο *δυσμενής μάρτυρας*. Στο αμερικανικό, όπως και σε άλλα νομικά συστήματα, ο όρος *adverse witness* (δυσμενής μάρτυρας) παραπέμπει στον μάρτυρα που, κατά τον δικαστή, στην ανακριτική διαδικασία από το δικηγόρο του διαδίκου βλάπτει τη θέση του διαδίκου παρ' όλο που κλήθηκε να καταθέσει εκ μέρους του πελάτη του. Όταν ο δικηγόρος που κάλεσε τον μάρτυρα διαπιστώσει ότι οι απαντήσεις είναι αντίθετες με τη νομική θέση του πελάτη του ή ότι ο μάρτυρας γίνεται ανταγωνιστικός, δύναται να ζητήσει από τον δικαστή να κηρύξει τον μάρτυρα «δυσμενή». Εάν ο δικαστής αποφανθεί ότι ο μάρτυρας είναι δυσμενής, τότε ο δικηγόρος μπορεί να του υποβάλει ερωτήσεις που υποδηλώνουν απαντήσεις ή προκαλούν αμφισβήτηση προς την κατάθεσή του, όπως ακριβώς συμβαίνει και στην κατ' αντιπαράσταση εξέταση ενός μάρτυρα που έχει καταθέσει υπέρ ενός αντιδίκου.

Γραφείο των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών ξεκίνησε ένα πρόγραμμα πιστοποίησης των διερμηνέων του ομοσπονδιακού δικαστηρίου. Σε συνεργασία με μια ομάδα εμπειρογνομόνων, το Διοικητικό Γραφείο ανέπτυξε αυστηρά επαγγελματικά πρότυπα και μια διαδικασία πιστοποίησης (γραπτή και προφορική)⁵, η οποία θα προσδιορίζει τα άτομα που είναι ικανά να χειριστούν τις περίπλοκες ποινικές και αστικές δίκες που διεξάγονται ενώπιον των Περιφερειακών Δικαστηρίων των ΗΠΑ, αναγνωρίζοντας έτσι την απαιτούμενη ειδική ικανότητα των δίγλωσσων διερμηνέων (32: 1980, σσ. 153-54). Από το 1980, 388 άτομα έχουν πιστοποιηθεί για ισπανοαγγλικές δίκες από ένα σύνολο 9.579 υποψηφίων (2)⁶. Το Διοικητικό Γραφείο είναι επίσης επιφορτισμένο με τον καθορισμό του κόστους των υπηρεσιών για τους εξωτερικούς και μόνιμους διερμηνείς που εργάζονται σε ομοσπονδιακά δικαστήρια.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Κατάλογος χρέωσης υπηρεσιών των δικαστικών διερμηνέων στα αμερικανικά δικαστήρια^α

<i>Κόστος εξωτερικών συνεργατών</i>		
<i>Πιστοποιημένοι και επαγγελματικά καταρτισμένοι</i>		
Πλήρης απασχόληση	250 \$	
Μερική απασχόληση	135 \$	
<i>Μη πιστοποιημένοι και με γλωσσικές δεξιότητες</i>		
Πλήρης απασχόληση	120 \$	
Μερική απασχόληση	65 \$	
<i>Προσωπικό</i>		
<i>Βαθμίδα</i>	<i>Εισαγωγικός Μισθός</i>	<i>Έτη Εμπειρίας ως Δικαστικός Διερμηνέας</i>
JSP-11	31.116 \$	1
JSP-12	37.294 \$	2
JSP-13	44.348 \$	3
JSP-14	52.406 \$	4

Πηγή: Διοικητικό Γραφείο των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών, Ουάσινγκτον.

^αΑπό την 1^η Ιανουαρίου 1991, ο ετήσιος μισθός κυμαίνεται μεταξύ της 12^{ης} και της 14^{ης} βαθμίδας της μισθολογικής κλίμακας των δικαστικών σωμάτων (JSP) (35.825\$ - 65.444\$) για μισθωτούς διερμηνείς πλήρους απασχόλησης. Για τους εξωτερικούς πιστοποιημένους διερμηνείς η χρέωση ανέρχεται στα 250\$ ανά ημέρα.

ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ

Στις Ηνωμένες Πολιτείες υπάρχει επείγουσα ανάγκη για εκπαιδευμένους, ικανούς και πιστοποιημένους δικαστικούς διερμηνείς. Από μόνο του το ομοσπονδιακό δικαστικό σύστημα εκδίδει πάνω από 45.000 αιτήσεις ετησίως για διερμηνείς, στις οποίες περιλαμβάνονται περίπου εξήντα γλώσσες. Οι ετήσιες εκθέσεις από τον Διευθυντή του Διοικητικού Γραφείου των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών προς το Κογκρέσο καταδεικνύουν μια δραματική αύξηση στη χρήση διερμηνέων στα ομοσπονδιακά δικαστήρια από το 1979 έως το 1988 (32: 1989, σ. 76). Οι πληροφορίες που παρείχε το Διοικητικό Γραφείο αναφέρουν, επίσης, ότι ορισμένα Περιφερειακά Δικαστήρια των ΗΠΑ, ιδίως στην Καλιφόρνια και τη Νέα Υόρκη, δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν τις υπηρεσίες εξωτερικών διερμηνέων και να

καλύψουν τις κενές θέσεις για μόνιμο προσωπικό (32: 1989, σ. 76). Στατιστικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν για το έτος 1988 αποδεικνύουν ότι ο συνολικός αριθμός των δικών, στις οποίες τα ομοσπονδιακά δικαστήρια έκαναν χρήση των υπηρεσιών των διερμηνέων, συνέχισε να αυξάνεται συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Το συγκεκριμένο έτος, τα δικαστήρια ανέφεραν ότι χρειάστηκαν διερμηνείς σε εβδομήντα γλώσσες σε έναν αριθμό δικών λίγο περισσότερο από 46.000. Πρόκειται, δηλαδή, για 15% αύξηση. Μολονότι ορισμένες πολιτείες έχουν επίσης θεσπίσει νομοθεσία που προβλέπει υπηρεσίες διερμηνείας στα δικαστήρια τους, η νομική βάση για το δικαίωμα σε δικαστικό διερμηνέα δεν αντιμετωπίζεται ομοιόμορφα⁷ (40: σ. 20). Επιπροσθέτως, καμία πολιτεία δεν έχει υιοθετήσει τα ομοσπονδιακά πρότυπα για την πιστοποίηση διερμηνέων (23: σ. 4, 17), παρ' όλο που η ανάγκη για διερμηνείς στα πολιτειακά συστήματα είναι πιο έντονη από ό,τι στα αμερικανικά Περιφερειακά Δικαστήρια. Για παράδειγμα, το 1988 τα δικαστήρια της Νέας Υόρκης χρειάστηκαν τις υπηρεσίες διερμηνέων περίπου 250 φορές την ημέρα (36). Στην Κομητεία Μαϊάμι-Ντέντ της Φλόριντα, οι υπηρεσίες των διερμηνέων χρησιμοποιήθηκαν σε 154.645 δίκες το 1988 (4), ενώ το 1989 οι διερμηνείς παρέστησαν στο δικαστήριο 155.395 φορές, μετέφρασαν 357 μαγνητοσκοπήσεις και 135 έγγραφα και παρήγαγαν 5.552 σελίδες απομαγνητοφωνημένων μεταφράσεων (19).

ΠΙΝΑΚΑΣ II

Χρήση διερμηνέων για την ισπανική γλώσσα στα αμερικανικά δικαστήρια^α, Ημερολογιακά Έτη 1979-1988,

Έτος	Αριθμός φορών που χρησιμοποιήθηκε Διερμηνέας
1979	25,986
1980	23,394
1981	29,754
1982	30,224
1983	30,372
1984	38,224
1985	38,807
1986	43,166
1987 ^β	41,501
1988	46,064

Πηγή: *Ετήσια Έκθεση* του Διευθυντή του Διοικητικού Γραφείου των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών, 1979-1989.

^αΟι αριθμοί αυτοί αναφέρονται σε καταγεγραμμένα συμβάντα. Για παράδειγμα, εάν μία υπόθεση οδηγηθεί σε δίκη και διαρκέσει ένα μήνα, το αρχείο ανταποκρίνεται σε ένα μόνο καταγεγραμμένο συμβάν, ακόμη κι αν οι διερμηνείς έχουν παράσχει τις υπηρεσίες τους πάνω από τριάντα φορές.

^βΤο 1987, συνολικά 45.222 καταγεγραμμένα συμβάντα χρειάστηκαν υπηρεσίες διερμηνείας. 41.501 (95%) εξ αυτών αποτελούσαν υπηρεσίες στα ισπανικά.

Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η ισπανική είναι η γλώσσα με τη μεγαλύτερη ζήτηση τόσο σε πολιτειακά όσο και σε ομοσπονδιακά δικαστήρια, καθώς σύμφωνα με το Κέντρο Κουβανοαμερικάνικης Πολιτικής, σε λιγότερο από μία δεκαετία το ισπανόφωνο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού των ΗΠΑ αυξήθηκε από 6,5% σε

8,1% και συγκρίνεται με το 8% του γενικού ρυθμού αύξησης του πληθυσμού. Ο αριθμός των ισπανόφωνων αυξήθηκε από 14,5 εκατομμύρια το 1980 σε 19,4 εκατομμύρια το 1988, με αποτέλεσμα να αποτελέσουν τη δεύτερη μεγαλύτερη εθνική μειονότητα πίσω από τους Αφροαμερικανούς (16: σ. 6). Σύμφωνα με την Υπηρεσία Απογραφής των ΗΠΑ, η μετανάστευση αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της εθνικής αύξησης τα τελευταία δέκα χρόνια⁸.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

Χρήση υπηρεσιών των διερμηνέων ανά γλώσσα για το ημερολογιακό έτος 1988, αναφορά από τα αμερικανικά περιφερειακά δικαστήρια

Γλώσσες	Δίκες	Γλώσσες	Δίκες
Ισπανικά	46,064	Ινδονησιακά	8
Αϊτινή κρεολή	538	Papago	8
Καντονέζικα	520	Πολωνικά	8
Αραβικά	307	Αλβανικά	7
Ιταλικά	244	Χμερ	7
Μανδαρινικά	180	Q'anjob'al	7
Κορεατικά	170	Iu Mien	7
Γαλλικά	166	Γκα	6
Εβραϊκά	161	Ζούνι	6
Ελληνικά	124	Βουλγάρικα	5
Βιετναμικά	123	Γαλλική κρεολή	5
Ούρντου	113	Ουγγρικά	5
Ναβάχο	111	Αρμένικα	4
Ταγκαλόγκ	103	Χάουσα	4
Πορτογαλικά	91	Χίντκο	4
Φαρσί	89	Νορβηγικά	4
Ταϊλανδέζικα	81	Τσέχικα	3
Παντζάμπι	68	Φλαμανδικά	3
Ρωσικά	67	Τγκμπο	3
Γερμανικά	56	Σαμόα	3
Σερβοκροατικά	51	Σεμπονάνο	3
Χμονγκ	48	Σερβο-Κροατο-Σλοβενικά	3
Ιαπωνικά	47	Τσαμόρο	2
Χίντι	44	Φούλα	2
Γκουτζαρατικά	35	Ισλανδικά	2
Fooschow	34	Ναπολιτανικά	2
Γιορούμπα	24	Σουηδικά	2
Βεγγαλική	23	Yupik	2
Λαοτινή	23	Φινλανδικά	1
Arache	20	Guinea	1
Ολλανδικά	20	Hakka	1
Παστού	14	Ινδιανική	1
Νοηματική	14	Keres	1
Γίντις	11	Τουρικικά	1
Νεπαλική	9	Στοιχεία που παρείχαν τα Πτωχευτικά Δικαστήρια	
Wayunaiki	9	Ισπανικά	9
		Νοηματική	4

Πηγή: Διοικητικό Γραφείο των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών, Ουάσινγκτον.

ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Η *διερμηνεία*, η μεταφορά δηλαδή του νοήματος από μια γλώσσα-πηγή σε έναν δέκτη ή μια γλώσσα-στόχος, επιτρέπει την προφορική επικοινωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων που δεν μιλούν την ίδια γλώσσα. Στο δικαστήριο οι διερμηνείς επιτρέπουν στους μη αγγλόφωνους κατηγορούμενους και τους μάρτυρες να παρίστανται «ενεργά» στις δίκες στις οποίες εμπλέκονται, ενώ για τους δικαστές, τους δικηγόρους, τους στενογράφους και οποιοδήποτε άλλο βασικό προσωπικό του δικαστηρίου καθίσταται δυνατό να κατανοήσουν την κατάθεση των μη αγγλόφωνων

ομιλητών. Τα εκφωνήματα μιας ξένης γλώσσας μπορούν να ερμηνευθούν προφορικά με τρεις βασικούς τρόπους: 1) από κειμένου διερμηνεία (sight translation), 2) διαδοχική διερμηνεία και 3) ταυτόχρονη διερμηνεία. Η *από κειμένου διερμηνεία* είναι η προφορική απόδοση στη γλώσσα-στόχος του υλικού που είναι γραμμένο στη γλώσσα-πηγή (π.χ. γράμματα, τιμολόγια). Η *διαδοχική διερμηνεία* απαιτεί ο ομιλητής της γλώσσας-πηγή να κάνει παύσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να μπορέσει ο διερμηνέας να μεταφέρει το νόημα στη γλώσσα-στόχος και το οποίο χρησιμοποιείται στην επίσημη καταγραφή της κατάθεσης (δηλ. κατά την κατάθεση ενός μη αγγλόφωνου ομιλητή). Η *ταυτόχρονη διερμηνεία*, που συνήθως συνδέεται με τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς οργανισμούς, απαιτεί από τον διερμηνέα να ακούσει και να μιλήσει ταυτόχρονα με τον κύριο ομιλητή, του οποίου ο μονόλογος και μεταφράζεται.

ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

Σύμφωνα με τον Sapir, η γλώσσα είναι «ο οδηγός για την κοινωνική πραγματικότητα» (σ. 69) και ποτέ δύο γλώσσες δεν ομοιάζουν αρκετά, ώστε να θεωρείται ότι αντιπροσωπεύουν την ίδια κοινωνική πραγματικότητα. Έτσι, οι κόσμοι στους οποίους ζουν διαφορετικές κοινωνίες είναι ευδιάκριτοι. Δηλαδή, δεν πρόκειται απλώς για τον ίδιο κόσμο με διαφορετικές ετικέτες. Η θεωρία των Sapir-Whorf (σ. 158), ότι η γλώσσα καθορίζει την αντίληψη και ότι οι ομιλητές διαφορετικών γλωσσών αντιλαμβάνονται τον κόσμο διαφορετικά, έχει αμφισβητηθεί από μια πιο πρόσφατη έρευνα. Ωστόσο, συμφωνείται ότι η γλώσσα εκφράζει την αντίληψη και την κατηγοριοποίηση της εμπειρίας (35: σσ. 14-15). Η γλώσσα αποτελεί μια μεταφορά της πολιτισμικής και προσωπικής εμπειρίας. Κάθε γλώσσα αποτελείται από ένα διαφορετικό σύνολο μεταφορών, βασιζόμενο σε πολιτισμικές και προσωπικές υποθέσεις και εμπειρίες, οι οποίες σε πολιτισμικό ή προσωπικό επίπεδο μπορεί να είναι αρκετά παρόμοιες ή εξαιρετικά διαφορετικές. Όλες οι γλώσσες ανήκουν σε ένα πολιτισμικό πλαίσιο και υπάρχουν μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Επομένως, η γλώσσα φέρει την ονομασία «η καρδιά μέσα στο σώμα του πολιτισμού» (3: σσ. 13-14).

Η διπολιτισμικότητα συνεπάγεται την ικανότητα ερμηνείας εμπειριών με τρόπο κατάλληλο για αμφοτέρους τους εμπλεκόμενους πολιτισμούς. Η λέξη *πολιτισμός* χρησιμοποιείται στο παρόν άρθρο υπό την έννοια «του τρόπου ζωής ενός λαού ή μιας κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων συμπεριφοράς του, τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά του συστήματα, τη γλώσσα του, τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, τους νόμους του κ.ο.κ (20: σ. 157). Ο πολιτισμός αποκτάται, μεταδίδεται κοινωνικά και κοινοποιείται μερικώς από τη γλώσσα» (20: σ. 157). Οι δίγλωσσοι, όπως επεσήμανε μεταξύ άλλων ο Grosjean, δεν είναι de facto διπολιτισμικά άτομα, (σελ. 157). Η μονοπολιτισμικότητα συνεπάγεται εθνοκεντρική διερμηνεία, ανεξάρτητα από τη γλώσσα ή το πλαίσιο των εμπειριών που θα καλυφθούν από αυτήν. Η διερμηνεία απαιτεί βαθιά εξοικείωση τόσο με τις εμπλεκόμενες γλώσσες (διγλωσσία), όσο και με τους αντίστοιχους πολιτισμούς τους (διπολιτισμικότητα). Συνεπώς, η εκπαίδευση δικαστικών διερμηνέων πρέπει να

περιλαμβάνει διδασκαλία της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης⁹. Άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ενισχύουν την πολιτισμική (και γλωσσική) γνώση (π.χ. ταξίδια στο εξωτερικό) είναι επίσης επιθυμητές κατά την προετοιμασία των διερμηνέων.

Στη δικαστική διερμηνεία η διπολιτισμικότητα παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση των δικαιωμάτων των μη αγγλόφωνων ομιλητών, που έρχονται σε επαφή με το δικαστικό σύστημα, επειδή στόχος της διερμηνείας είναι «να μεταφέρει την ομιλία διατηρώντας ολόκληρη τη σημασιολογική, συναισθηματική και αισθητική αποσκευή της σε μια γλώσσα, χρησιμοποιώντας εντελώς διαφορετικούς τρόπους έκφρασης. Πρωταρχικός σκοπός της διερμηνείας είναι το μήνυμα να γίνει τελείως κατανοητό, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αποσπαστεί από τη λεκτική του υποστήριξη και στη συνέχεια να ανασυσταθεί με όλες του τις αποχρώσεις σε άλλη γλώσσα. Πρόκειται για μια συνεχή ανταλλαγή και εναλλαγή νοοτροπιών μεταξύ δύο πολιτισμικών συμπάντων» (45: σ. 11).

Ο ρόλος του διερμηνέα ανά πάσα στιγμή, από την απλούστερη έως την πιο περίπλοκη ανταλλαγή, είναι να μεταφέρει το ακριβές νόημα και την ακριβή πρόθεση του ομιλητή. Η συγκεκριμένη πράξη περιλαμβάνει, φυσικά, τις πολιτισμικές αποχρώσεις, το στυλ ή το ύφος του ομιλητή, καθώς και μη λεκτικές ενδείξεις (π.χ. τονισμός). Παρ' όλο που η διερμηνεία περιλαμβάνει γλωσσική δραστηριότητα, η σημειωτική, ήτοι η μελέτη συστημάτων σημείων ή δομών, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη βαθύτερη κατανόηση της διαδικασίας διερμηνείας, διότι τα σημεία εκφράζουν τη σχέση μεταξύ της μορφής και του νοήματος που προκύπτει από την κοινωνική σύμβαση. Η σημειωτική μελετά την τέχνη της επικοινωνίας, εστιάζοντας στο πώς αποκτούν σημασία τα πράγματα, αλλά και το τι σημαίνουν. Είναι σαφές ότι η διαδικασία της διερμηνείας συνεπάγεται γλωσσικά και εξωγλωσσικά κριτήρια: η γλώσσα και ο πολιτισμός είναι αχώριστα στοιχεία.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Προκειμένου να καταστεί κατανοητό πώς οι διερμηνείς χειρίζονται παράγοντες που ξεπερνούν καθαρά γλωσσικά φαινόμενα, θα μπορούσαμε να εξετάσουμε το μοντέλο του Eugene Nida (25: σ. 484), αναφορικά με τη μεταφραστική διαδικασία (Σχήμα I). Επίσης, χρήσιμη είναι η απεικόνιση και η συζήτηση των Bassnett-McGuire (σσ. 16-18) της μετάφρασης της φαινομενικά απλής λεξιλογικής μονάδας «hello» (Σχήμα II) στα γαλλικά, ιταλικά και γερμανικά, η οποία δείχνει την πολυπλοκότητα που συνεπάγεται η μεταφορά νοήματος από έναν γλωσσικό κώδικα σε έναν άλλο.

ΣΧΗΜΑ Ι

ΣΧΗΜΑ ΙΙ

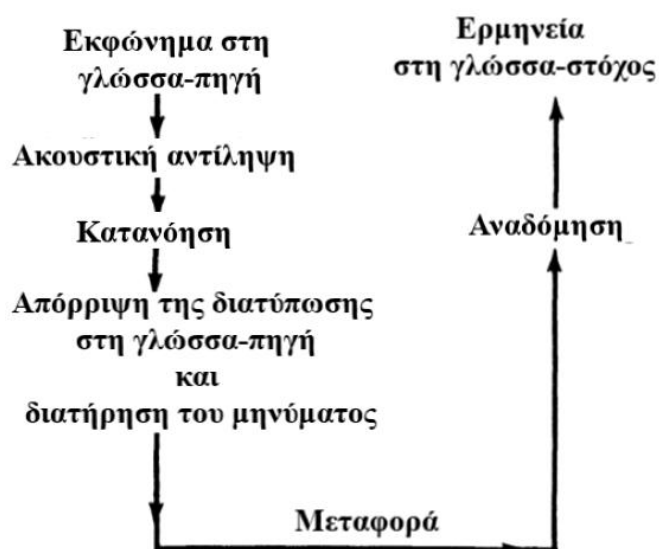

Για παράδειγμα, τα λεξικά δίνουν ως ισοδύναμα της παραπάνω τυπικής μορφής χαιρετισμού της αγγλικής τα *ça va?* και *hallo (âllo?)* για τα γαλλικά, το *Hallo* για τα γερμανικά και τα *hola, pronto?* και *ciao* για τα ιταλικά. Τα αγγλικά δεν κάνουν διάκριση μεταξύ της λέξης που χρησιμοποιείται, όταν δύο άτομα χαιρετιούνται πρόσωπο με πρόσωπο και αυτής που χρησιμοποιείται, όταν κάποιος απαντά σε ένα τηλεφώνημα, ενώ στις υπόλοιπες τρεις γλώσσες γίνεται αυτή διάκριση. Το *pronto* μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο ως τηλεφωνικός χαιρετισμός· το γερμανικό *Hallo* δύναται να χρησιμοποιηθεί ως τηλεφωνικός χαιρετισμός, αλλά μπορεί ένα άτομο να το φωνάζει για να τραβήξει την προσοχή κάποιου στο δρόμο (το αντίστοιχο αγγλικό «Hey!»). Το *ciao*, το οποίο χρησιμοποιείται κατά την άφιξη και την αποχώρηση, πρόκειται για μια λέξη που δηλώνει χαιρετισμό και η οποία συνδέεται με μια στιγμή επαφής μεταξύ ατόμων, τα οποία είτε έρχονται είτε φεύγουν, χωρίς, όμως, να συνδέεται με το συγκεκριμένο πλαίσιο άφιξης ή της αρχικής συνάντησης. Κατά τη μετάφραση ή την ερμηνεία του «hello» προς τα γαλλικά, πρέπει πρώτα να εξαγάγουμε από τον όρο έναν πυρήνα νοήματος, καθώς και τα στάδια της μεταφραστικής διαδικασίας, τα οποία ακολουθώντας το διάγραμμα του Nida, ενδέχεται να έχουν τη μορφή που απεικονίζεται στο Σχήμα ΙΙ. Όπως επισήμαναν οι Bassnett-McGuire, κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας «η έννοια του χαιρετισμού έχει απομονωθεί και η λέξη *hello* έχει αντικατασταθεί από μια φράση που φέρει την ίδια σημασία» (σσ. 16-18). Όταν σε αυτήν την εξίσωση προστίθενται και τα ισπανικά, ο μεταφραστής ή ο διερμηνέας έχει πολλές επιλογές από τις οποίες μπορεί να επιλέξει, όπως τα *hola, ¿qué hay?, ¿qué hubo?, και ¿qué tal?, Diga, ¿oigo?, ¿bueno?* και *mande*. Όλα αυτά αποτελούν δυνατούς τηλεφωνικούς χαιρετισμούς και η επιλογή ενός εξ αυτών, αλλά και άλλων δυνατοτήτων συνεπάγεται, επίσης, γνώση των πολυάριθμων περιφερειακών ποικιλιών των

ισπανικών της Ισπανίας και της Λατινικής Αμερικής, καθώς και των ισπανικών διαλέκτων στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Το Σχήμα ΙΙΙ ακολουθεί το μοντέλο της μεταφραστικής διαδικασίας του Nida και ενσωματώνει τα στάδια που εμπλέκονται στην ερμηνεία και πιο συγκεκριμένα: την ακουστική αντίληψη ενός εκφωνήματος στη γλώσσα-πηγή, κατανόηση του μηνύματος μέσω μιας διαδικασίας ανάλυσης και επεξήγησης¹⁰, άμεση και σκόπιμη απόρριψη της διατύπωσης στη γλώσσα-πηγή, διατήρηση της διανοητικής αναπαράστασης του μηνύματος (έννοιες, ιδέες, κ.λπ.) και παραγωγή ενός νέου εκφωνήματος στη γλώσσα υποδοχής ή στόχος που εκφράζει το αρχικό νόημα της γλώσσας-πηγή στο σύνολό του (cf. 39: σ. 9).

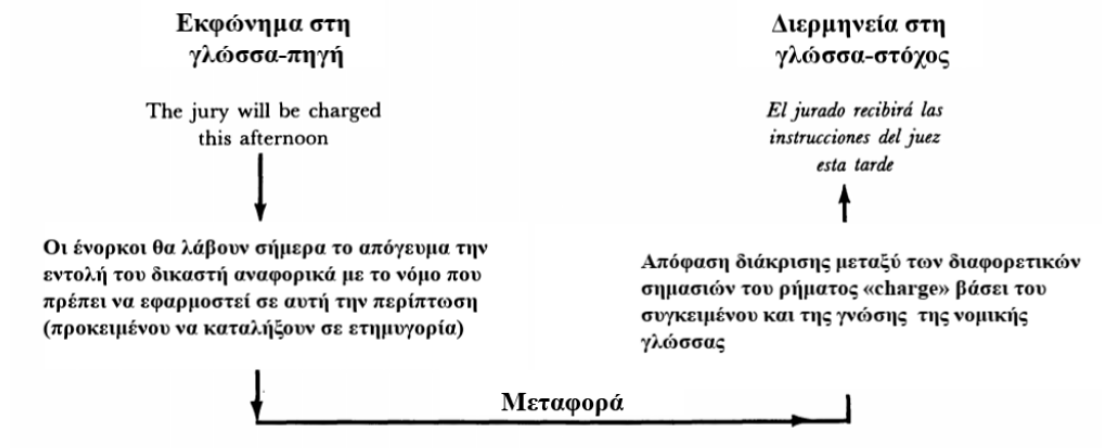
ΣΧΗΜΑ ΙΙΙ

Στο Σχήμα ΙV η λέξη «hello» που χρησιμοποιείται στην απεικόνιση των Bassnett-McGuire (Εικόνα ΙΙ) αντικαθίσταται με τη φράση «The jury will be charged this afternoon», η οποία είναι παρμένη από μια πραγματική δίκη, για να περιγράψει συνοπτικά την απαιτούμενη διαδικασία κατά την ερμηνεία της στα ισπανικά.

Κατά τη διαδικασία κατανόησης αναλύεται το ρήμα «charged». Ένα άτομο εξοικειωμένο με τη δικαστική διαδικασία και τη νομική γλώσσα είναι σε θέση να διακρίνει μεταξύ των διαφόρων εννοιών του συγκεκριμένου ρήματος (π.χ. to give an electric charge to, to accuse or blame, to attack, to fix or ask as fee for payment, to restore the active materials in [a storage battery], to impose a task or responsibility on, to command, instruct, or exhort a right or authority) και να επιλέξει τη διατύπωση που μεταφέρει σωστά στη γλώσσα-στόχος το αρχικό μήνυμα της γλώσσας-πηγή¹¹. Οι διερμηνείς εργάζονται με πολύ πιο γρήγορο ρυθμό απ' ό,τι οι μεταφραστές. Στην ταυτόχρονη διερμηνεία επεξεργάζονται περίπου 120-180 λέξεις ανά λεπτό, ο οποίος πρέπει να είναι σωστός με την πρώτη.

ΣΧΗΜΑ IV

Για να μεταφέρουν πλήρως το συνολικό μήνυμα από ένα άτομο σε ένα άλλο, οι διερμηνείς πρέπει να είναι ευαίσθητοι στις αποχρώσεις όλων των πτυχών της επικοινωνίας. Επομένως, πρέπει να δοθεί προσοχή όχι μόνο στις λέξεις, αλλά και στον τόνο, τις αλλαγές του τονισμού, τις εκφράσεις του προσώπου και, ιδιαίτερα, στις χειρονομίες, διότι το πλήρες πλαίσιο μιας ερμηνευμένης δήλωσης περιλαμβάνει λεκτική, αλλά και μη λεκτική επικοινωνία. Η γλώσσα του σώματος και οι χειρονομίες έχουν ιδιαίτερη σημασία για τους διερμηνείς που εργάζονται στο νομικό περιβάλλον. Σε αντίθεση με τους διερμηνείς συνεδρίων, οι οποίοι είναι συχνά απομονωμένοι σε καμπίνες, οι δικαστικοί διερμηνείς είναι ιδιαίτερα ορατοί στην αίθουσα του δικαστηρίου, δεδομένου ότι βρίσκονται, γενικά, πολύ κοντά σε μη αγγλόφωνους κατηγορούμενους ή μάρτυρες.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κάποιες χαρακτηριστικές χειρονομίες δεν έχουν απαραίτητα το ίδιο νόημα σε δύο διαφορετικούς πολιτισμούς. Στην πραγματικότητα, ορισμένες χειρονομίες διαφέρουν σημαντικά προς τη σημασία τους από χώρα σε χώρα. Για παράδειγμα, στη Βραζιλία το αγγλοαμερικανικό σύμβολο για το «OK», με τον δείκτη και τον αντίχειρα να ενώνονται σχηματίζοντας κύκλο και τα υπόλοιπα δάχτυλα εκτεταμένα, θεωρείται άσεμνη χειρονομία. Ως άσεμνη χειρονομία εκλαμβάνεται και στην Ελλάδα και τη Σοβιετική Ένωση (15: σ. 15). Το σύμβολο «V», δείχνοντας το πίσω μέρος του χεριού, που στη Βρετανία πρόκειται για άσεμνη χειρονομία, στην Ελλάδα δηλώνει απλώς τον αριθμό «2» (1: σ. 66). Επομένως, δεν θα προκαλούσε έκπληξη για το μονόγλωσσο και μονοπολιτισμικό προσωπικό των δικαστηρίων (δικαστές, δικηγόροι, υπάλληλοι και ένορκοι), που παρατηρεί έναν μη αγγλόφωνο μάρτυρα να καταθέτει μέσω διερμηνέα, να καταλήξει εσφαλμένα στο συμπέρασμα ότι έχει κατανοήσει τις χειρονομίες και τη γλώσσα σώματος του μάρτυρα. Τέτοια άτομα μπορεί να μην γνωρίζουν ότι ακόμη και εκείνες οι χειρονομίες των οποίων το νόημα φαίνεται τόσο ξεκάθαρο, ώστε να μπορούν να αντικαταστήσουν λέξεις, όπως π.χ. το σύμβολο του ανασηκωμένου αντίχειρα ή το τράβηγμα του δείκτη στο λαιμό σαν μαχαίρι, μπορεί να έχουν διαφορετικές σημασίες σε διαφορετικούς πολιτισμούς. Για παράδειγμα,

περιστρέφοντας το δείκτη γύρω από το αντί, μια χειρονομία που χρησιμοποιείται στις Ηνωμένες Πολιτείες από τους αγγλόφωνους Αμερικανούς για να δηλώσει ότι κάποιος είναι τρελός, χρησιμοποιείται στην Ολλανδία για να δείξει ότι ζητάνε κάποιον στον τηλέφωνο.

Η ισοδυναμία, λοιπόν, δεν επιτυγχάνεται λέξη προς λέξη ή σύμβολο προς σύμβολο, αλλά με την ισοδυναμία του μηνύματος. Επειδή οι λέξεις είναι συμβατικά σύμβολα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο του συστήματος ή της κοινωνίας στην οποία λειτουργούν ως συμβάσεις. «Οι λέξεις μιας γλώσσας δεν φέρουν τις ίδιες έννοιες με παρόμοιες λέξεις μιας άλλης γλώσσας. Η ιστορία και η εμπειρία του παρελθόντος, καθώς και τα τρέχοντα πολιτισμικά πλαίσια ενσωματώνονται στην ίδια τη γλώσσα» (31: σ. 25). Ένα εμφανές παράδειγμα στο νομικό πλαίσιο βρίσκεται στις ψευδόφιλες λέξεις *notary* και *notario*. Παρ' όλο που γράφονται και ακούγονται σχεδόν το ίδιο, οι όροι έχουν τελείως διαφορετικές σημασίες. Στην Ισπανία και τη Λατινική Αμερική η λέξη *notario* δηλώνει το δικηγόρο με ανώτερα διαπιστευτήρια και εξουσία, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες η λέξη *notary* δηλώνει τον συμβολαιογράφο που δεν χρειάζεται νομική κατάρτιση και γενικότερα εκτελεί θέματα ρουτίνας, όπως η πιστοποίηση υπογραφών. Αυτή η διαφορά σε ορισμένες πολιτείες έχει οδηγήσει σε καταστροφικά αποτελέσματα, ως συνέπεια των ανθρώπων που αυτοαποκαλούνται *notaries* χωρίς να έχουν νομική κατάρτιση, για να εκμεταλλεύονται μετανάστες. Μερικοί από αυτούς εκμεταλλεύονται την «πολιτισμική σύγχυση» που δημιουργήθηκε από την ομοιότητα μεταξύ των δύο αυτών όρων. Σε ορισμένες πολιτείες εξετάζεται η νομοθεσία που απαγορεύει τη χρήση της λέξης *notario* στη διαφήμιση, ενώ ο Δικηγορικός Σύλλογος της Φλόριντα προσπαθεί να προστατεύσει τους ισπανόφωνους από την εκμετάλλευση των αδίστακτων συμβολαιογράφων.

Παραδείγματα παρανοήσεων, λόγω έλλειψης γλωσσικής επάρκειας, περιλαμβάνουν την εσφαλμένη χρήση ψευδόφιλων ή παραπλανητικών λέξεων. Τέτοιες λέξεις χρησιμοποιούνται χαρακτηριστικά σε δίγλωσσα περιβάλλοντα και είναι πιθανές παγίδες για δικαστικούς διερμηνείς, οι οποίοι πρέπει να γνωρίζουν όλες τις χρήσεις αυτών των λέξεων, προκειμένου να αποφύγουν τα λάθη στο νόημα. Ας εξετάσουμε τις συνέπειες της ακόλουθης εσφαλμένης ερμηνείας του ισπανικού ρήματος *ignorer*, που έλαβε χώρα στο εδώλιο του μάρτυρα:

Δικηγόρος: Γιατί δεν αναφέρατε το έγκλημα;

Μάρτυρας: Yo lo ignoraba. (Δεν το ήξερα ή δεν το γνώριζα).

Διερμηνέας: Το αγνόησα¹².

Οι δικαστικοί διερμηνείς πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με όλες τις χρήσεις των ψευδόφιλων λέξεων και να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση τους από τον κύριο ομιλητή, του οποίου τα λόγια διερμηνεύουν.

Άλλες παρανοήσεις θα μπορούσαν να προκύψουν σε νομικές διαδικασίες που αφορούν έναν μη αγγλόφωνο κατηγορούμενο, που προέρχεται από χώρα η οποία ακολουθεί την παράδοση του αστικού δικαίου (π.χ. Κούβα). Ορισμένοι ξένοι κατηγορούμενοι μπορεί να μην καταλαβαίνουν την έννοια της ένορκης δίκης ή της

ίδιας της διαδικασίας, επειδή στο νομικό σύστημα της χώρας τους η λέξη «δίκη» υποδηλώνει μια διαδικασία στην οποία το πιθανό αποτέλεσμα θα είναι η διαπίστωση της ενοχής (40: σ. 9). Οι πολιτισμικές, κοινωνικές, νομικές, θρησκευτικές, οικονομικές, ιστορικές και εκπαιδευτικές διαφορές μεταξύ των χωρών συνδέονται άρρηκτα με τη γλώσσα. Συνεπώς, πρέπει να ληφθούν υπόψη από δικαστικούς διερμηνείς, μεταξύ άλλων παραγόντων, ο τρόπος καταγωγής του ομιλητή και το *επιδιωκόμενο νόημα* που φέρουν τα λόγια του.

Η ιαπωνική λέξη *hai* αποτελεί εύστοχο παράδειγμα, προκειμένου να απεικονίσει τη γλωσσική αμφισημία και το τι σημαίνει «το επιδιωκόμενο νόημα του ομιλητή», επειδή είναι μια τόσο αμφίσημη και συχνά χρησιμοποιούμενη λέξη. Κάθε γλώσσα έχει τις αμφισημίες της, αλλά το πρόβλημα ενισχύεται στα ιαπωνικά από μια πολιτισμική αποστροφή των διαφωνιών. Η λέξη *hai* σημαίνει «ναι», αλλά μπορεί, επίσης, να σημαίνει και «όχι». Η διερμηνέας Fujiko Hara εξηγεί: «Αυτή η φαινομενική αντίφαση και η έλλειψη λογικής είναι προσβλητική και ένδειξη ανειλικρίνειας για ένα δυτικό μυαλό. Προσπαθήστε να κατανοήσετε το τμήμα της πρότασης που φέρει τη σημασία «ναι», ως απόδειξη καλής θέλησης και το αρνητικό μέρος, ως την ουσία του μηνύματος» (σ. 22). Αυτές οι παρατηρήσεις υποδηλώνουν ότι οι διερμηνείς ιαπωνικών/αγγλικών πρέπει να εκπαιδεύονται, για να κατανοήσουν τις ανεπίπτωτες σκέψεις. Η ευχέρεια σε μια ξένη γλώσσα δεν αντισταθμίζει την άγνοια, την απειρία στο χειρισμό των γλωσσικών ζητημάτων της ιαπωνικής ή τις πολιτισμικές ιδιοσυγκρασίες.

Το νόημα βρίσκεται στα συμφραζόμενα των λέξεων. Τα συμφραζόμενα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων παραγόντων, την κατάσταση στην οποία προφέρεται μια λέξη, καθώς και το επιδιωκόμενο νόημα του ομιλητή. Οι λέξεις είναι απλώς σημεία ή σύμβολα. Αυτό που πρέπει να ερμηνευθεί δεν είναι οι λέξεις, αλλά οι ιδέες και η σημασία που αντιπροσωπεύουν. Πολλές από τις υποθέσεις που εκδικάζονται σήμερα στα δικαστήρια σχετίζονται με ναρκωτικά. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, οι ισπανόφωνοι ομιλητές –ανεξάρτητα από τη χώρα καταγωγής τους– χρησιμοποιούν συχνά συνηθισμένες λέξεις, για να δηλώσουν κάτι διαφορετικό από την πρωταρχική τους έννοια ή την κύρια σημασία τους (η έννοια που συνδέεται συχνότερα με μια λέξη). Για παράδειγμα, η σχετική έννοια (ή επιδιωκόμενη έννοια) των ισπανικών λέξεων *una bolita* ή *una pera*, συνηθισμένες λέξεις των οποίων οι πρωταρχικές έννοιες είναι «μια μικρή μπάλα» ή «ένας σπόρος, πέτρα ή λάκκος» αντίστοιχα, όταν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της παράνομης εισαγωγής ναρκωτικών, μπορεί να δηλώνει ένα «σφαιρίδιο», ένα μικρό πακέτο από κοκαΐνη, που περικλείεται από ένα ελαστικό υλικό και το οποίο καταπίνουν και μεταφέρουν στο στομάχι τους λαθραία οι λεγόμενοι «swallowers».

Οι δικαστικοί διερμηνείς πρέπει, επίσης, να είναι προσεκτικοί ως προς τους βαθμούς επισημότητας και τους τρόπους προσφωνήσεως, οι οποίοι ενδέχεται να διαφέρουν από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχος (π.χ. ορισμένες γλώσσες χρησιμοποιούν τον πληθυντικό ευγενείας με το γ' πρόσωπο πληθυντικού, ενώ τα αγγλικά έχουν μόνο έναν γραμματικό τύπο για το άτομο στο οποίο θέλουν να απευθυνθούν). Οι ομιλητές από διάφορα μέρη του ισπανόφωνου κόσμου διαφέρουν επίσης στη χρήση της προσωπικής τους προσφώνησης. Για παράδειγμα, οι Κουβανοί

είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν τον ανεπίσημο τύπο *tú* , ενώ οι Νικαραγουανοί και οι Κολομβιανοί προτιμούν τον επίσημο τύπο *usted*.

Το *πώς* λέγεται κάτι μπορεί μερικές φορές να είναι πιο σημαντικό από αυτό που λέγεται. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι ένορκοι θα αμφισβητήσουν την ειλικρίνεια και την εγκυρότητα του μηνύματος (30: σ. 1), εκτός κι αν τα παραγλωσσικά χαρακτηριστικά (τονισμός, ύψος της φωνής κ.λπ.) και οι μη λεκτικές ενδείξεις (χειρονομίες) υποστηρίζουν το περιεχόμενο του μηνύματος. Μετά την έρευνα του γλωσσολόγου William M. O'Bagh σχετικά με την ισχυρή και αδύναμη γλώσσα στην αίθουσα του δικαστηρίου, η γλωσσολόγος Susan Berk-Seligson διερεύνησε τις συνέπειες της διερμηνευμένης κατάθεσης στην αντίληψη των ενόρκων για τους μάρτυρες. Τα ευρήματά της δείχνουν ότι οι διερμηνείς «έχουν επιρροή στην πραγματοποίηση των αλλαγών, που μπορούν να κάνουν τη διαφορά μεταξύ ενός γλωσσικού μητρώου κι ενός άλλου» (σ. 79) και ότι η απόκλιση από το μητρώο ομιλίας στην κατάθεση ενός μάρτυρα έχει αντίκτυπο στην εντύπωση που οι ένορκοι σχηματίζουν γι' αυτόν (σ. 91). Ο δικαστικός διερμηνέας είναι μια κρίσιμη μεταβλητή στην παρουσίαση της κατάθεσης σε μία ξένη γλώσσα και η διακοπή της επικοινωνίας μπορεί, πράγματι, να προκύψει από τη μετατόπιση του ύφους ή του στυλ. Ως εκ τούτου, στο δικαστήριο το στυλ και το επίπεδο της γλώσσας του ομιλητή πρέπει να διατηρούνται από τον διερμηνέα. Ένας διερμηνέας, που «καθαρίζει» και επεξεργάζεται την κατάθεση ενός μάρτυρα, παραλείποντας, για παράδειγμα, τις αισχρολογίες, δίνει στους ενόρκους ένα ανακριβές λεκτικό πορτρέτο αυτού του ατόμου. Έτσι, η μαζική κουλτούρα, η γλώσσα του δρόμου, η αργκό κ.λπ. πρέπει να αποτελούν μέρος του λεξικού του διερμηνέα. Ομοίως, εάν η ομιλία ενός εύγλωττου, μορφωμένου ατόμου αποδίδεται με γραμματικά λάθη και όρους αργκό, ο διερμηνέας δεν διερμηνεύει με ακρίβεια και τέτοιες καταστάσεις θα μπορούσαν τελικά να οδηγήσουν σε κακοδικία.

Οι εξαρτώμενες από τον πολιτισμό αντιδράσεις μπορούν επίσης να επηρεάσουν την επικοινωνία στο νομικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, όταν ένας μάρτυρας από την Αϊτή κοιτάζει το πάτωμα, ενώ ο δικαστής του έθεσε μια ερώτηση, ενδέχεται να μην το κάνει από ενοχή, αλλά σε ένδειξη σεβασμού για τον δικαστή, ως πρόσωπο της εξουσίας στην αϊτινή κουλτούρα. Μια τέτοια συμπεριφορά, ενώ για τους αϊτινούς συμβολίζει το σεβασμό, θεωρείται ένδειξη ανεντιμότητας ή ψεύδους για την πλειοψηφία των Αμερικανών. Ο ακόλουθος διάλογος, που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια μιας κατάθεσης για αστική αγωγή, παρέχει ένα επιπλέον παράδειγμα μιας εξαρτώμενης από τον πολιτισμό αντίδρασης. Ο ενάγων ήταν ένας ισπανόφωνος άνδρας που είχε ζήσει στις Ηνωμένες Πολιτείες πέντε περίπου χρόνια. Όταν ρωτήθηκε από την γυναίκα αντίπαλο δικηγόρο, μέσω μιας διερμηνέα, αρνήθηκε με έμφαση και υπερηφάνεια ότι έχει σωματικές βλάβες, παρ' όλο που ασκούσε αγωγή για τραυματισμούς που προκλήθηκαν από ατύχημα:

Δικηγόρος: Κύριε X, υπάρχει κάτι που δεν είστε σε θέση να κάνετε τώρα και που μπορούσατε να κάνετε πριν από το ατύχημα;

Διερμηνέας: Sr. X, *¿hay algo que Ud. no puede hacer ahora que sí podía hacer antes del accidente?*

Ενάγων: *Yo lo puedo todo.* (Μπορώ να κάνω τα πάντα.)

Η γεωγραφική ποικιλομορφία και οι προκύπτουσες γλωσσικές παραλλαγές της στον ισπανόφωνο κόσμο είναι εξαιρετικά σημαντικές και πρέπει να αποτελούν μέρος της επικοινωνιακής ικανότητας ενός διερμηνέα (12: σ. 94), επειδή διαφορετικά λεξικά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να σημάνουν το ίδιο πράγμα σε διάφορες περιοχές ή χώρες. Αντίθετα, το ίδιο λεξιλογικό στοιχείο μπορεί να έχει τελείως διαφορετική σημασία στην ίδια γλώσσα από μια περιοχή ή χώρα σε άλλη. Για παράδειγμα, το ρήμα *coger*, όταν μιλάμε ισπανικά σε άτομα από την Αργεντινή και την Ουρουγουάη (όπου η λέξη χρησιμοποιείται ως αισχρολογία), θα πρέπει να αποφεύγεται εάν η επιδιωκόμενη σημασία αυτής της λέξης είναι «παίρνω» κ.λπ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο πολιτισμός παρέχει έναν ομαλό τρόπο αντιμετώπισης των απεριόριστων επιπλοκών της πραγματικότητας. Η γλώσσα αποτελεί μια έκφραση του πολιτισμού και μεταδίδει σημαντικές πληροφορίες, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ένας συγκεκριμένος πολιτισμός αντιλαμβάνεται τον κόσμο. Έτσι, όπως επεσήμανε η Frankenthaler, η πολιτισμική επάρκεια περιλαμβάνει όχι μόνο τις περιφερειακές ή διαλεκτικές έννοιες των λέξεων και των εκφράσεων, αλλά και τις χειρονομίες, τις ανείπωτες αντιδράσεις, την πολιτισμική αιτιολόγηση των αντιδράσεων, τις διαφορές στη στάση απέναντι στο χρόνο, τον βαθμό επισημότητας της προσφώνησης, τις μορφές προσωπικών προσφωνήσεων και μια συναίσθηση ότι ένας μη αγγλόφωνος ομιλητής μπορεί να προέρχεται από διαφορετικό νομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο (18: σ. 29).

Οι δικαστικοί διερμηνείς διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο στην απονομή της δικαιοσύνης, ενώ παίζουν καθοριστικό ρόλο στην προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων των μελών γλωσσικών μειονοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ωστόσο, το δικαίωμα στη διεξαγωγή δίκης καθίσταται κενό νοήματος εάν τα πρόσωπα που διερμηνεύουν σε νομικές διαδικασίες δεν έχουν αποδείξει τη γλωσσική και πολιτισμική τους επάρκεια, καθώς και τις ικανότητές τους στη διερμηνεία, μέσω καθιερωμένων προτύπων ποιότητας. Αν και τα τελευταία είκοσι χρόνια έχουν σημειωθεί μεγάλα βήματα, ιδίως σε ομοσπονδιακό επίπεδο, προκειμένου να καθιερωθούν πρότυπα για το επάγγελμα, οι περισσότερες πολιτείες έχουν πολύ δρόμο μπροστά τους για την βελτιστοποίηση εξειδίκευσης των υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας που παρέχονται στα δικαστήρια τους.

Οι απαιτήσεις για δικαστικούς διερμηνείς ποικίλλουν από τα ομοσπονδιακά στα πολιτειακά δικαστήρια και από πολιτεία σε πολιτεία και σε ορισμένες πολιτείες (π.χ. στη Φλόριντα) διαφέρουν εντός των δικαστικών σωμάτων. Σε γενικές γραμμές, οι ομοσπονδιακές απαιτήσεις είναι οι πιο αυστηρές. Μεταξύ των χαρακτηριστικών που απαιτούνται από τους ομοσπονδιακούς δικαστικούς διερμηνείς είναι: 1) η επάρκεια στη γλώσσα-πηγή και γλώσσα-στόχος στο επίπεδο που χρησιμοποιείται στα δικαστήρια, ήτοι το ισοδύναμο δύο χρόνων πανεπιστημίου και στις δύο γλώσσες (23: σ. 3), 2) η ικανότητα της από κειμένου διερμηνείας και της διαδοχικής και ταυτόχρονης διερμηνείας, 3) η γνώση της δικαστικής διαδικασίας και της νομικής γλώσσας, 4) η «γλωσσική ευελιξία» ή η ικανότητα κατανόησης και χρήσης του επίσημου και καθημερινού λόγου, συμπεριλαμβανομένης της αργκό και των

περιφερειακών και διαλεκτικών ποικιλιών της γλώσσας-πηγή και γλώσσας-στόχος, και 5) η γνώση των πολιτισμών και των νομικών συστημάτων των χωρών όπου ομιλούνται οι γλώσσες πηγή και στόχος.

Τα άτομα που σκέφτονται να γίνουν δικαστικοί διερμηνείς και που πληρούν την απαίτηση της διγλωσσίας θα πρέπει: 1) να εκπαιδευτούν στις τεχνικές της από κειμένου διερμηνείας και εκείνων της διαδοχικής και ταυτόχρονης διερμηνείας κάνοντας εγγραφή σε ένα μάθημα ή πρόγραμμα διδασκαλίας, τα οποία έχουν καθιερωθεί σε διάφορα κολέγια και πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών, 2) να παρακολουθούν τις δικαστικές διαδικασίες και, εάν είναι δυνατόν, να παρακολουθούν επαγγελματίες διερμηνείς κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους, 3) να μάθουν τη νομική ορολογία, 4) να διαβάσουν βιβλία, εγχειρίδια και άλλες δημοσιεύσεις που ασχολούνται με τη δικαστική διερμηνεία, και 5) να διαβάζουν, επιλέγοντας από μια μεγάλη θεματική ποικιλία, για να επεκτείνουν τις γενικές γνώσεις τους και να έχουν επίγνωση των γλωσσών και πολιτισμών πηγή και στόχος.

Η δικαστική διερμηνεία περιλαμβάνει το εξαιρετικά απαιτητικό καθήκον της μεταφοράς σκέψης και νοήματος από έναν γλωσσικό και πολιτισμικό κώδικα σε έναν άλλο, πράγμα που σημαίνει πολύ περισσότερα από την απλή γνώση δύο γλωσσών. Στο νομικό πλαίσιο το τελικό προϊόν, ήτοι η διαμεσολαβητική πράξη του λόγου του διερμηνέα, είναι το αποτέλεσμα μιας σύνθετης διαδικασίας, στην οποία η πολιτισμική ικανότητα είναι εξίσου σημαντική με τη γλωσσική επάρκεια.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

¹Ένα παράδειγμα τραγικής παρεξήγησης που προκλήθηκε από την αμφισημία μιας λέξης βρίσκεται στην έννοια που δίνουν διαφορετικά άτομα για την ιαπωνική λέξη *mokusatsu*. Πρόκειται για τη λέξη που χρησιμοποιήθηκε, όταν η Ιαπωνία ανταποκρίθηκε στη Διακήρυξη του Πότσνταμ που απαιτούσε από την Ιαπωνία να παραδοθεί, ειδάλλως θα συνθλιβόταν. Ο Bickley αναφέρει ότι, σύμφωνα με τον Kazuo Kawai, εκδότη των *Nippon Times* κατά τη διάρκεια των ετών του πολέμου, οι κατά προσέγγιση μεταφράσεις αυτής της λέξης είναι «σιωπώ», «ουδέν σχόλιο» ή «αγνοώ». Ο Kawai επισημαίνει ότι η απόδοση «ουδέν σχόλιο», η οποία υπονοεί ότι, παρ' όλο που κάτι παρεμποδίστηκε, περισσότερες πληροφορίες επρόκειτο να έρθουν στο φως, πιθανότατα πλησίαζε το νόημα που επιθυμούσε να μεταφέρει η ιαπωνική κυβέρνηση. Εν τούτοις, οι εφημερίδες του Τόκιο και το Γραφείο Τύπου Domei ανέφεραν ότι η κυβέρνηση Suzuki είχε αποφασίσει να «αγνοήσει» το τελεσίγραφο του Πότσνταμ (σ. 108). Εκτός Ιαπωνίας, η αντίδραση των Συμμάχων στον όρο που επέλεξαν οι μεταφραστές στο Γραφείο Τύπου Domei (που δεν μπορούσαν να γνωρίζουν ποια έννοια είχε στο μυαλό της η κυβέρνηση Suzuki) ήταν ότι η ιαπωνική κυβέρνηση αγνόησε τους όρους της Διακήρυξης του Πότσνταμ και σκόπευε να πολεμήσει. Το αποτέλεσμα ήταν οι βομβαρδισμοί της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι.

²Υπάρχουν διάφορα επίπεδα διγλωσσίας (22, 20). Ιδανικά, ένας διερμηνέας θα πρέπει να ταιριάζει με την περιγραφή αυτού που ο Christopher Thiéry αποκαλεί «αληθινή διγλωσσία»: κάποιος που «θεωρείται ότι ανήκει σε δύο διαφορετικές γλωσσικές κοινότητες από τα μέλη και των δύο κοινοτήτων σε περίπου ίδιο

κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο» (σ. 146).

³Η εκπαίδευση των διερμηνέων (ειδικά για τη διερμηνεία συνεδρίων) είναι διαθέσιμη σε διάφορα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις Ηνωμένες Πολιτείες εδώ και αρκετές δεκαετίες. Ωστόσο, τα πανεπιστήμια άρχισαν να επικεντρώνονται στην ανάγκη εκπαίδευσης δικαστικών διερμηνέων κατά τη δεκαετία του 90. Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Φλόριντα, για παράδειγμα, προσφέρει ένα πιστοποιητικό 33 ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων στη νομική μετάφραση και τη δικαστική διερμηνεία.

⁴Ο Νόμος 100-702, ήτοι οι δικαστικές βελτιώσεις και ο Νόμος περί προσβάσεως στη Δικαιοσύνη, τροποποίησαν το Νόμο περί Δικαστικών Διερμηνέων του 1978. Ο νέος νόμος υιοθέτησε την αξιολόγηση βάσει κριτηρίων, ένα απόλυτο μέτρο γλωσσικής και ερμηνευτικής επάρκειας, ως πρότυπο, που θα χρησιμοποιηθεί στην πιστοποίηση των διερμηνέων. Υιοθέτησε, επίσης, ορισμούς για διερμηνείς «πιστοποιημένους με άλλο τρόπο» ως εναλλακτική λύση στις εξετάσεις πιστοποίησης για τις γλώσσες που χρησιμοποιούνται σπάνια· προέβλεψε την ηλεκτρονική καταγραφή διερμηνευμένων διαδικασιών με τη διακριτική ευχέρεια του δικαστικού υπαλλήλου και, τέλος, απαίτησε τη χρήση πιστοποιημένων διερμηνέων σε προδικαστικές διαδικασίες και σε διαδικασίες του σώματος των ενόρκων με ηχογράφηση των τελευταίων έπειτα από αίτηση του κατηγορουμένου.

⁵Το γραπτό μέρος του τεστ αναπτύχθηκε για να προσδιορίσει εάν οι υποψήφιοι για πιστοποίηση ήταν εξίσου ικανοί τόσο στα ισπανικά όσο και στα αγγλικά, στο επίπεδο της γλώσσας που χρησιμοποιείται στα δικαστήρια. Οι υποψήφιοι που αποδεικνύουν ότι έχουν τη γλωσσική επάρκεια που απαιτείται από έναν διερμηνέα μπορούν να προχωρήσουν σε προφορική εξέταση, με σκοπό να εξακριβωθεί εάν έχουν τις απαιτούμενες ικανότητες και δεξιότητες ενός διερμηνέα. Η πιστοποίηση των δικαστικών διερμηνέων για τα ζεύγη γλωσσών αϊτινά/αγγλικά και ναβάχο/αγγλικά έχει επίσης ολοκληρωθεί. Οι εξετάσεις πιστοποίησης χορηγούνται από το Πανεπιστήμιο της Αριζόνα κατόπιν σύμβασης με το Διοικητικό Γραφείο των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών.

⁶Ο διευθυντής του Διοικητικού Γραφείου των Δικαστηρίων των Ηνωμένων Πολιτειών αναφέρει ότι 1.994 υποψήφιοι έχουν περάσει το γραπτό μέρος της ομοσπονδιακής εξέτασης πιστοποίησης και ότι 2.146 άτομα έχουν λάβει μέρος στο προφορικό μέρος του τεστ. Το 1989 το 24% των υποψηφίων, που συμμετείχαν στην προφορική εξέταση, πέρασαν επιτυχώς. Αυτή η αύξηση του ποσοστού επιτυχίας μπορεί να αποδοθεί στην καλύτερη προετοιμασία από πλευράς των υποψηφίων, καθώς η εξέταση αξιολογήθηκε με ψυχομετρικά τεστ και βρέθηκε να είναι συγκρίσιμης δυσκολίας με τις προηγούμενες.

⁷Τα συντάγματα της Καλιφόρνιας και του Νέου Μεξικού απαιτούν διερμηνείς (38: σελ. 20). Άλλες πολιτείες, όπως η Μασαχουσέτη και η Νέα Υόρκη, έχουν θεσπίσει νομοθεσία για τη ρύθμιση των υπηρεσιών δικαστικής διερμηνείας στα δικαστήρια τους.

⁸Σύμφωνα με την Υπηρεσία Απογραφής των ΗΠΑ, ο ισπανόφωνος πληθυσμός του έθνους έχει αυξηθεί κατά 39% από το 1980 και αυξάνεται κατά πέντε φορές περισσότερο από το ποσοστό των μη ισπανόφωνων (44: σ. 8Α). Το

Κέντρο Κουβανοαμερικανικής Πολιτικής στο Μαϊάμι αναφέρει ότι στα τέλη της δεκαετίας του 1980 οι Ισπανόφωνοι αντιπροσώπευαν πάνω από το ένα τρίτο του συνόλου της μετανάστευσης των ΗΠΑ. Εκτιμάται ότι, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 80, ο αριθμός των ισπανόφωνων μεταναστών στις Ηνωμένες Πολιτείες (καταγεγραμμένοι και μη) ετησίως ήταν κατά μέσο όρο 250.000. Το 1988 1,7 εκατομμύρια ισπανόφωνοι στις ΗΠΑ ζήτησαν νομιμοποίηση, βάσει της αμνηστίας που διακηρύχθηκε με τον Νόμο περί Μεταναστευτικής Μεταρρύθμισης και Ιθαγένειας, ο οποίος επέτρεψε τη νομιμοποίηση των μακροχρόνια μη καταγεγραμμένων κατοίκων (16, σ. 7).

⁹Η γλωσσολόγος Gail L. Nemetz Robinson προσφέρει μια διεπιστημονική προοπτική διερεύνησης των εννοιών διαπολιτισμική κατανόηση και πολιτισμική ευελιξία. Το βιβλίο δίνει έμφαση στις διαδικασίες κατανόησης και παρανόησης από την οπτική γωνία του ατόμου. Βλ. 8 για συζήτηση πάνω στο θέμα των πολιτισμικών εμποδίων στη διερμηνεία υψηλών προσώπων.

¹⁰Η ερμηνεία μπορεί να περιγραφεί ως «η διαδικασία ανακατασκευής του συμβάντος επικοινωνίας, καθορίζοντας το νόημά του (ή τα νοήματα) για τους συμμετέχοντες στην επικοινωνία» (26, σ. 30).

¹¹Δυστυχώς, τα υλικά για την εκπαίδευση και την κατάρτιση δικαστικών διερμηνέων είναι λιγοστά. Η V. Benmamoun ήταν η επικεφαλής ενός ομοσπονδιακού ερευνητικού έργου για την κωδικοποίηση και τυποποίηση νομικών όρων που χρησιμοποιούνται σε ποινικές διαδικασίες στις ΗΠΑ, το οποίο οδήγησε στη δημοσίευση ενός δίγλωσσου λεξικού στις αρχές του 1991. Το βιβλίο της σχετικά με τη θεωρία και την πρακτική της δικαστικής διερμηνείας δημοσιεύτηκε από τον εκδοτικό οίκο University Press of America το 1991.

¹²Πρόκειται για μια προσαρμογή ενός παραδείγματος που δόθηκε στο Εργαστήριο Ομοσπονδιακών Δικαστικών Διερμηνέων του 1988, το οποίο έλαβε χώρα στο Μαϊάμι της Φλόριντα.

¹³Μια πρώτη έκδοση αυτού του άρθρου διαβάστηκε στο Ετήσιο Συνέδριο της Εταιρείας Σύγχρονης Γλώσσας (Modern Language Association – MLA) το 1989 στην Ουάσινγκτον. Η συγγραφέας είναι ευγνώμων για την υποτροφία McKnight Junior Faculty Development (1988-89) από το Ταμείο Χορηγιών της Φλόριντα για την Ανώτατη Εκπαίδευση (Florida Endowment Fund for Higher Education) που βοήθησε στην υποστήριξη αυτής της έρευνας, στο Διοικητικό Γραφείο των Δικαστηρίων των ΗΠΑ για την παροχή των αριθμών που περιλαμβάνονται στους πίνακες, στον Julian C. Lee και στους κριτικούς του περιοδικού MLJ (The Modern Language Journal) για τα πολύτιμα σχόλιά τους σε ένα προηγούμενο προσχέδιο αυτού του άρθρου.

4. Σχολιασμός Μεταφραστικής Διαδικασίας

4.1.Κειμενική Ανάλυση

Η εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας στοχεύει στη μετάφραση ενός άρθρου ειδικού περιεχομένου με γλώσσα-πηγή την αγγλική και γλώσσα-στόχο την ελληνική. Το θέμα του κειμένου-πηγή είναι η σχέση της γλώσσας και του πολιτισμού στον τομέα της δικαστικής διερμηνείας και ο ρόλος που διαδραματίζουν οι δικαστικοί διερμηνείς στη διατήρηση των δικαιωμάτων των μη αγγλόφωνων ομιλητών που έρχονται σε επαφή με το αμερικανικό δικαστικό σύστημα περιγράφοντας τα στοιχεία και τα προβλήματα της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Το πρωτότυπο κείμενο βρίσκεται ειδικής γλωσσολογικής, μεταφρασεολογικής και νομικής ορολογίας. Αρχικά, ο Vermeer (1989), επηρεασμένος από τη θεωρία της δράσης, όπως αυτή διατυπώθηκε από τον Parsons, διαπιστώνει ότι κάθε δράση έχει έναν σκοπό και, δεδομένου ότι η μετάφραση είναι μια δράση, πρέπει να έχει και αυτή έναν σκοπό. Επομένως, ο επικοινωνιακός σκοπός αποτελεί έναν ιδιαιτέρως σημαντικό παράγοντα για τη μετάφραση, καθώς πρόκειται για τη «βασική αρχή που καθορίζει κάθε μεταφραστική διαδικασία» (Nord 1997: 70). Η λειτουργία της γλώσσας υπηρετεί τόσο τις επικοινωνιακές ανάγκες του πομπού όσο και τις υφολογικές. Ως εκ τούτου αποτελεί έναν από τους κειμενικούς δείκτες που αξιοποιεί ο πομπός. Άρα, το είδος αφορά στα γλωσσικά χαρακτηριστικά που λαμβάνονται υπόψη κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Όπως αναφέρει ο Bhatia (1993: 13), «υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που επηρεάζουν τη φύση και την κατασκευή του είδους ενός κειμένου όπως ο επικοινωνιακός σκοπός, το περιεχόμενο, η μορφή, το κοινό στο οποίο απευθύνεται, το μέσο ή το κανάλι».

Βάσει όλων των παραπάνω μπορεί να λεχθεί ότι το κείμενο-πηγή είναι ένα ειδικό, επιστημονικό κείμενο που αφορά στον τομέα της δικαστικής διερμηνείας λαμβάνοντας υπόψη την γλωσσολογική και διαπολιτισμική της διάσταση. Ως προς τη λειτουργία του πρωτοτύπου κειμένου, αυτή είναι η αναφορική-πληροφοριακή, δηλαδή αφορά σε αντικείμενα και φαινόμενα του πραγματικού κόσμου με σκοπό την ενημέρωση του δέκτη» (Κελάνδριας 2016: 144). Το κείμενο έχει γραφτεί από φυσικό ομιλητή της αγγλικής το 1991 με σκοπό να αναδυθεί στην επιφάνεια αφενός το πρόβλημα της έλλειψης δικαστικών διερμηνέων στα αμερικανικά δικαστήρια και αφετέρου για να επισημάνει τη βαρύτητα της γλωσσικής και πολιτισμικής επάρκειας που πρέπει να έχει ο διερμηνέας όταν συμμετέχει στο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης. Το άρθρο, λοιπόν, απευθύνεται σε διερμηνείς, εκπαιδευόμενους διερμηνείς, ειδικούς στον τομέα της γλωσσολογίας και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, αλλά και σε άτομα με επαρκείς γνώσεις στα πεδία αυτά. Το ύφος του κειμένου-πηγή είναι επίσημο, σοβαρό, αντικειμενικό και επιστημονικό, καθώς, εκτός του ότι φέρει ειδική ορολογία, γίνεται και εκτεταμένη χρήση της παθητικής φωνής. Η γλώσσα του κειμένου είναι αναλυτική με εξειδικευμένους όρους και ακριβόλογη έκφραση διατηρώντας έτσι την εγκυρότητα της για την πραγματικότητα που περιγράφει. Όσον αφορά στη δομή του, το πρωτότυπο είναι πιστό στα χαρακτηριστικά του άρθρου αφού έχει πρόλογο όπου παρουσιάζεται το θέμα και η προβληματική του, κυρίως μέρος όπου παρατίθεται επαρκές υλικό για να

διασαφηνιστεί η κυρίαρχη θέση και επίλογο όπου γίνεται μια συμπυκνωμένη θεώρηση των θέσεων του κύριου θέματος. Στην προκειμένη περίπτωση στον πρόλογο αναλύεται ο ρόλος των δικαστικών διερμηνέων, στο κυρίως μέρος παρατίθενται λεπτομερώς η διαδικασία της πράξης της διερμηνείας και τα διαπολιτισμικά προβλήματα μεταξύ του μονόγλωσσου και μονοπολιτισμικού δικαστικού προσωπικού και μη αγγλόφωνου ομιλητή και τέλος, στον επίλογο γίνεται μια σύντομη ανασκόπηση των θέσεων της αρθρογράφου.

«Η λειτουργία ενός μεταφρασμένου κειμένου μπορεί να αναλυθεί από δύο διαφορετικές οπτικές, με επίκεντρο α) τη σχέση μεταξύ του μεταφράσματος και των δεκτών του και β) τη σχέση μεταξύ του μεταφράσματος και του αντίστοιχου πρωτοτύπου» (Nord 1997: 109). Στην περίπτωση μας, το επίκεντρο του μεταφρασμένου κειμένου είναι η σχέση του με το αντίστοιχο πρωτότυπο. Επομένως, περνώντας στο κείμενο-στόχος με πυξίδα τις μεταφραστικές οδηγίες γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το προς μετάφραση κείμενο θα έχει ως αποδέκτες ένα ειδικό κοινό. Αυτό σημαίνει ότι η λειτουργία αλλά και ο σκοπός του κειμένου-στόχος ταυτίζεται με το κείμενο-πηγή. Έτσι, λοιπόν, το μετάφρασμα έχει και αυτό αναφορική λειτουργία και πληροφοριακό σκοπό, ενώ ως προς τα κειμενικά του χαρακτηριστικά παρατηρείται και πάλι ταυτοσημία με το κείμενο-πηγή σε επίπεδο ύφους, δομής και γλώσσας.

Τα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη μεταφραστική διαδικασία δεν ήταν ιδιαίτερος δύσκολα προς επίλυση. Πιο συγκεκριμένα, τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν ανήκουν στις εξής κατηγορίες: πραγματολογικά, διαγλωσσικά και προβλήματα διαπολιτισμικότητας. Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικώς τα προβλήματα και παρουσιάζονται ορισμένα παραδείγματα για την καλύτερη κατανόησή τους.

4.2. Μεταφραστικά Προβλήματα

4.2.1. Πραγματολογικά προβλήματα

«Τα πραγματολογικά προβλήματα απορρέουν από τις διαφορές των επικοινωνιακών καταστάσεων εντός των οποίων χρησιμοποιούνται τα κείμενα αφετηρίας και υποδοχής» (Nord 1991: 46). Τα πραγματολογικά προβλήματα που απαντώνται σε αυτή την εργασία είναι: η διαχείριση τοπικών και χρονικών προσδιορισμών και η περίπτωση της διατήρησης του περιεχομένου αλλά όχι της μορφής.

Διαχείριση τοπικών και χρονικών προσδιορισμών

Προβλήματα τέτοιας κατηγορίας προκύπτουν όταν «το κείμενο υποδοχής συντάσσεται σε διαφορετικό χρόνο και τόπο» (Κελάνδριας 2016: 142). Στην προκειμένη περίπτωση, το κείμενο αφετηρίας συντάχθηκε το έτος 1991 και η μετάφρασή του έγινε 29 χρόνια αργότερα, ήτοι το 2020. Επομένως, δεδομένου ότι η μετάφραση του πρωτοτύπου γίνεται σχεδόν τρεις δεκαετίες αργότερα, η κατά λέξη μετάφραση θα οδηγούσε σε λανθασμένη παροχή πληροφοριών. Έτσι, στα σημεία όπου στο πρωτότυπο γίνεται χρήση χρονικών προσδιορισμών για να δηλωθεί το παρόν, κατά τη μεταφραστική διαδικασία οι προσδιορισμοί αυτοί θα πρέπει να

προσαρμοστούν, ούτως ώστε να είναι φανερή η αναφορά σε παρελθοντικά γεγονότα. Για παράδειγμα, στο πρωτότυπο συναντάμε τις εξής προτάσεις: «**Only recently**, however, ...train court interpreters», «Certification for ... interpreters **is underway**», «It is estimated that **over the decade**... averaged 250,000 net». Η απόδοσή τους στα ελληνικά έγινε υπό τη μορφή: «Ωστόσο, τα πανεπιστήμια ... **κατά τη δεκαετία του 90**», «Η πιστοποίηση ...**έχει** επίσης **ολοκληρωθεί**», «Εκτιμάται ότι **κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 80**... κατά μέσο όρο 250.000» αντίστοιχα. Ομοίως, στις περιπτώσεις όπου η αρθρογράφος χρησιμοποιεί τον ενεστώτα διαρκείας (Present Continuous), η απόδοση στα ελληνικά θα γίνει με τη χρήση του παρατατικού, εφόσον πλέον πρόκειται για μία πράξη με συνέχεια στο παρελθόν, ενώ όπου συναντάται ο στιγμιαίος μέλλοντας η απόδοση θα γίνει με αόριστο. Έτσι, οι προτάσεις του αγγλικού πρωτοτύπου «Benmaman **is heading** a federal research ... which **will result** in publication ... in early 1991» και «My book ... **is being published** ... in 1991» αποδόθηκαν αντιστοίχως ως: « Η V. Benmaman **ήταν** η επικεφαλής ενός ομοσπονδιακού ερευνητικού έργου ..., το οποίο **οδήγησε** στη δημοσίευση ... στις αρχές του 1991» και «Το βιβλίο μου ...**δημοσιεύτηκε**... το 1991».

Διατήρηση του περιεχομένου αλλά όχι της μορφής

Αρκετές φορές, κατά τη μεταφορά ενός μηνύματος από μία γλώσσα-αφετηρίας σε μία γλώσσα-υποδοχής ένα βασικό πρόβλημα που αναδύεται είναι η έλλειψη ισοδυναμίας στο επίπεδο της μορφής. Η Nord (1997: 118) αναφέρει πως «το αποτέλεσμα μιας εργαλειακής μετάφρασης είναι ένα κείμενο που είναι σε θέση να πετύχει το ίδιο εύρος λειτουργιών με το πρωτότυπο. Εφόσον η λειτουργία του κειμένου-στόχου είναι όμοια με αυτή του κειμένου-πηγή, τότε κάνουμε λόγο για ομοιολειτουργική μετάφραση». Λόγω των διαφορετικών δομών των γλωσσών είναι δύσκολο μεταφέροντας το μήνυμα του πρωτοτύπου να διατηρηθεί και η μορφή του. Άρα, ο μεταφραστής καλείται να μεταφράσει διατηρώντας το περιεχόμενο αλλά όχι τη μορφή. Όπως επισημαίνει ο Κελάνδριος (2007: 40), «οι λειτουργικές προσεγγίσεις προβλέπουν και για τις περιπτώσεις όπου η μετάφραση του κειμένου αφετηρίας προϋποθέτει σειρά προσαρμοστικών στρατηγικών εκ μέρους του μεταφραστή». Για την επίτευξη αυτή κρίνεται απαραίτητη η προσαρμογή της γραμματικής, του λεξιλογίου και των πολιτισμικά φορτισμένων αναφορών, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένας φυσικός και ρέων λόγος. Αυτή η χρήση της πιο ελεύθερης μετάφρασης είναι απαραίτητη για τη μετάφραση ειδικών κειμένων προκειμένου να προσαρμόζονται στην πραγματικότητα της γλώσσας-στόχου ή να περιγράφουν την πραγματικότητα της γλώσσας-πηγής με τρόπο τέτοιο ώστε να γίνεται κατανοητή από τον αναγνώστη του πολιτισμού-στόχου. Εφόσον στόχος του συγκεκριμένου μεταφράσματος είναι να πληροφορήσει, η μετάφραση δύναται να έχει μια πιο ελεύθερη μορφή. Ένα παράδειγμα που βοηθά στην κατανόηση αυτού του μεταφραστικού προβλήματος είναι η συχνή χρήση της παθητικής φωνής στην αγγλική η οποία, όμως, στην ελληνική δεν χρησιμοποιείται με την ίδια συχνότητα. Πιο συγκεκριμένα η πρόταση του πρωτοτύπου «(...) may be “a pellet”, a small rubber-enclosed packet of cocaine **smuggled** into the United States in the digestive systems of “swallowers”» στα ελληνικά μεταφράστηκε ως: «ένα μικρό πακέτο από κοκαΐνη που περικλείεται από

ένα ελαστικό υλικό και το οποίο **καταπίνουν** και **μεταφέρουν** στο στομάχι τους λαθραία στις Ηνωμένες Πολιτείες οι λεγόμενοι «swallowers». Έτσι, η παθητική φωνή μετατράπηκε σε ενεργητική για να γίνει το νόημα πιο κατανοητό.

4.2.2. Διαγλωσσικά προβλήματα

«Τα διαγλωσσικά προβλήματα απορρέουν από τις δομικές διαφορές στο λεξιλόγιο, τη σύνταξη και, γενικώς, τη δομή του ζεύγους γλωσσών» (Nord1991: 46). Τα προβλήματα αυτής της κατηγορίας που παρατηρήθηκαν στην παρούσα εργασία είναι τα εξής: η ορολογία, οι νεολογισμοί, η έλλειψη ισοδυναμίας στο επίπεδο της λέξης, η παράφραση, η απαλοιφή και η προσθήκη.

Ορολογία

Η ορολογία αποτελεί το μέσο που συνδέει τη γλώσσα με τον πραγματικό κόσμο και αναπαριστά «αντικείμενά» του. Οι ειδικοί χρησιμοποιούν όρους για να εκφράσουν το αντικείμενό τους, ανταλλάζουν απόψεις και να οργανώσουν την δομή των κανόνων τους. Υπάρχουν διάφορα χαρακτηριστικά που βοηθούν τον μεταφραστή να εντοπίσει τον κατάλληλο ισοδύναμο όρο. «Ένα χαρακτηριστικό αποτελεί η εξέταση του κειμενικού περιβάλλοντος και η επικοινωνιακή του λειτουργία, παραδείγματος χάριν ο σκοπός του αποστολέα του μηνύματος και το είδος του κειμένου. Άλλο κριτήριο είναι η ανταπόκριση που θα βρει στην πράξη, δηλαδή κατά πόσο ο ορισμός του όρου είναι ακριβής και λειτουργεί σωστά στις συνθήκες της ειδικής επικοινωνίας του εκάστοτε κλάδου του προς μετάφραση κείμενου» (Κελάνδριας 2007: 149-150). Η συμβολή των παράλληλων κειμένων, των λεξικών και των βάσεων ορολογίας ήταν μείζονος σημασίας προκειμένου να αποδοθεί ο όρος όσο το δυνατόν πιο πιστά. Εν τούτοις, δεν έλειψαν και οι περιπτώσεις όπου ένας όρος είχε πολλαπλές αποδόσεις στη γλώσσα-στόχος. Για παράδειγμα, το επίθετο *cultural* στα ελληνικά μπορεί να αποδοθεί ως *πολιτισμικός* ή *πολιτιστικός*. Αδιαμφισβήτητα, κάθε μία από αυτές τις αποδόσεις απαντάται σε συγκεκριμένο συγκείμενο. Ειδικότερα, το επίθετο *πολιτισμικός* δηλώνει τον πολιτισμό ως πνευματική καλλιέργεια, ενώ αναφέρεται και στην αφηρημένη διάσταση του πολιτισμού π.χ. *πολιτισμικό υπόβαθρο*, *πολιτισμικές ιδιαιτερότητες*, *πολιτισμικές διαφορές* κ.λπ. Από την άλλη πλευρά, το επίθετο *πολιτιστικός*, δηλώνει κατά βάση τον υλικό ή τεχνολογικό πολιτισμό και σχετίζεται με δραστηριότητες που υπηρετούν και προωθούν την ανάπτυξη του πολιτισμού, όπως π.χ. *πολιτιστικός σύλλογος*, *πολιτιστικές εκδηλώσεις* κ.λπ. Έτσι, στην παρούσα περίπτωση, έπειτα από έρευνα σε παράλληλα κείμενα αποφασίστηκε η χρήση του όρου *πολιτισμικός*. Για παράδειγμα, στο αγγλικό πρωτότυπο η φράση «between people of various **cultural** backgrounds» αποδόθηκε ως «μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικά **πολιτισμικά** υπόβαθρα».

Νεολογισμοί

«Οι νεολογισμοί παρουσιάζουν αρκετά μεταφραστικά προβλήματα εφόσον δεν είναι παγιωμένοι όροι και χαρακτηρίζονται, επίσης, σε μεγάλο βαθμό από το στοιχείο της υποκειμενικότητας του δημιουργού τους και τις ιδιαιτερότητες του κοινωνικού και γλωσσικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο του οποίου δημιουργήθηκαν. [...] Η γλώσσα-

αφίξεως πρέπει να «κατασκευάσει» έναν δικό της, δηλωτικά ισοδύναμο νεολογισμό, ο οποίος θα μπορεί να προσαρμοστεί μορφολογικά και φωνητικά στο λεξιλόγιό της» (Κελάνδριας 2007: 92-93). Σε αυτή την εργασία παρουσιάστηκε το πρόβλημα του πώς θα αποδοθεί σωστά ο όρος *sight translation* του πρωτοτύπου. Πρόκειται για έναν όρο που στα ελληνικά κυκλοφορεί σε περισσότερες από μία μορφές μέχρις ότου κάποιος από αυτούς καθιερωθεί και όλοι οι υπόλοιποι περιέλθουν σε αχρησία. Στο σημείο αυτό κρίνεται ορθό να παρατεθεί ο ορισμός του *sight translation*, ο οποίος αναφέρεται στην προφορική απόδοση στη γλώσσα-στόχος του υλικού που είναι γραμμένο στη γλώσσα-πηγή. Οι προτεινόμενες αποδόσεις του όρου στα ελληνικά ήταν: α) *οπτική μετάφραση* (Ευκλείδη/Κασάπη/Πολάτογλου 2005: 5), β) *από κειμένου διερμηνεία*, σύμφωνα με τον Βλαχόπουλο (2014: 29) και γ) *διερμηνεία όψεως*, σύμφωνα με την Αποστόλου (2015: 212-217). Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα ότι η μετάφραση των νεολογισμών στη γλώσσα-αφίξεως επιτυγχάνεται με τους εξής τρόπους: μεταφραστικά δάνεια ή *έκτυπα* για τις περιπτώσεις α) και γ) και *παράφραση* για την περίπτωση β).

Ένα από τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένας όρος όταν τον φτιάχνουμε πρέπει να είναι η σαφήνεια και η ανακλησιμότητά του. Η απόδοση *από κειμένου διερμηνεία* παρ' όλο που «παραβιάζει» τον κανόνα της βραχύτητας είναι πολύ πιο σαφής. «Ως τύπος μεταφραστικής μεθόδου για τους νεολογισμούς, η παράφραση χρησιμοποιείται σχεδόν πάντα όταν εφαρμόζεται ένας όρος για πρώτη φορά, ακόμη και μεταξύ ειδικών. Για λόγους σαφήνειας, η παράφραση ενός όρου μπορεί επίσης να συμβεί ενδογλωσσικά» (Παριανού/Κελάνδριας 2001 χ.σ.). Επειδή οι χρήστες του ελληνόφωνου χώρου δεν έχουν κατασταλάξει σε μία συγκεκριμένη απόδοση και έτσι, δεν υπάρχει μια παγιωμένη μορφή αποφάσιμα να κρατήσω αυτή την παραφραστική απόδοση, ενώ κατά την πρώτη συνάντηση του όρου στο μετάφρασμα και λόγω του παράγοντα αβεβαιότητας πρόσθεσα σε παρένθεση τον αγγλικό όρο.

Απαλοιφή

Η απαλοιφή ανήκει στις μικροστρατηγικές², στις στρατηγικές δηλαδή που ανταποκρίνονται στο ερώτημα *πώς να μεταφράσω αυτή τη δομή/ ιδέα/ αντικείμενο*. Κατά την Schjoldager (2008: 108), «η απαλοιφή σημαίνει ότι ορισμένες μονάδες νοήματος του κειμένου-πηγή εκλείπουν εντελώς από το κείμενο-στόχος». Η απαλοιφή περνάει απαρατήρητη στο κείμενο στόχος, αφού τα εκλιπόντα κομμάτια δεν είναι σημαντικά για την κατανόηση του νοήματος. Η αρθρογράφος του κειμένου αποτυπώνοντας σε όλη την έκταση του κειμένου την κατάσταση της δικαστικής διερμηνείας με τα δεδομένα της αμερικανικής πραγματικότητας επικαλείται πολυάριθμα παραδείγματα από τον ισπανόφωνο κόσμο και από την πραγματικότητα των δικαστηρίων των ΗΠΑ, τα οποία, όμως, με την παράλειψή τους κατά τη μεταφραστική διαδικασία δεν αλλοιώνουν το νόημα. Τέτοια παραδείγματα από το πρωτότυπο είναι τα εξής: «a small rubber-enclosed packet of cocaine smuggled into the United States in the digestive systems of “swallowers”, **or tragones**», «Court

²[ΣτΜ]: Ο όρος *μικροστρατηγικές* [*microstrategies*] (Dorri, 2018 χ.σ.) είναι ισοδύναμος με αυτό που ο Chesterman (1997: 90-91) ονομάζει *local strategies*.

interpreters must be familiar with all usages of *faux amis* or *palabras engañosas*», «Several court decisions (e.g., *US ex rel Negron v. NewYork*, (...) *State v. Natividad* ... or the interpretation was inadequate» κ.α. Κατά τη μετάφραση των δύο πρώτων κομματιών έγινε απλώς η απαλοιφή των «tragones» και «palabras engañosas», εφόσον αποτελούν μια περιττή προσθήκη των όρων «swallowers» και «ψευδόφιλες λέξεις» στα ισπανικά και η παράλειψή τους δεν θα επηρεάσει ελληνικό ειδικό κοινό που θα διαβάσει το μετάφρασμα. Στην περίπτωση του τρίτου παραδείγματος, παραλείφθηκε ολόκληρο το χωρίο, επειδή αναφέρεται σε πολύ συγκεκριμένες δικαστικές αποφάσεις που δεν έχουν ιδιαίτερη σημασία για το ελληνόφωνο κοινό.

Προσθήκη

Όπως η απαλοιφή, έτσι και η προσθήκη υπάγεται στην κατηγορία των μικροστρατηγικών. Με την προσθήκη «ο μεταφραστής προσθέτει μία μονάδα νοήματος στο κείμενο-στόχος. Η προστεθείσα μονάδα δεν μπορεί να συναχθεί απευθείας από το κείμενο-πηγή» (Schjoldager 2008: 104-105). Στο αγγλικό πρωτότυπο γίνεται αναφορά σε διάφορα κύρια ονόματα που για το ελληνόφωνο κοινό-στόχος ενδεχομένως να μην είναι τόσο γνωστά όσο είναι για το κοινό-πηγή. Εάν κατά την ανάγνωση του μεταφράσματος διατηρηθούν χωρίς να προστεθεί κάποιος όρος που να εξηγεί την ιδιότητά τους ενδέχεται να προκληθεί σύγχυση στον αναγνώστη. Για τον λόγο αυτό, για τα ονόματα π.χ. «Fujiko Hara», «William M. O'Barr», «Susan Berk-Seligson» κ.α. στην ελληνική απόδοση προστέθηκε η ιδιότητά τους. Έτσι, έχουμε: «η διερμηνέας Fujiko Hara», «ο γλωσσολόγος William M.O'Barr», «η γλωσσολόγος Susan Berk-Seligson».

4.2.3. Προβλήματα διαπολιτισμικότητας

«Τα προβλήματα διαπολιτισμικότητας απορρέουν από τις διαφορές στις συμβάσεις μεταξύ των πολιτισμών στους οποίους αφορούν τα κείμενα αφετηρίας και υποδοχής» (Nord 1991: 46). Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτει το πρόβλημα της ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών που εντοπίστηκε κατά τη μεταφραστική διαδικασία.

Έλλειψη ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών

«Η έλλειψη ισοδυναμίας σε επίπεδο εννοιών σημαίνει ότι η γλώσσα-στόχος δεν έχει άμεσο ισοδύναμο όρο για τη λέξη που εμφανίζεται στο κείμενο-πηγή». Το πρόβλημα που εντοπίστηκε σε αυτή την κατηγορία υπάγεται στην υποκατηγορία των εννοιών με πολιτισμική ιδιαιτερότητα, σύμφωνα με την οποία «η γλώσσα-πηγή εκφράζει μία έννοια που είναι εντελώς άγνωστη για τον πολιτισμό-στόχο» (Baker 1992: 20). Ο όρος που απαντάται στο πρωτότυπο κείμενο είναι ο όρος *adverse witness*. Πρόκειται για νομικό όρο που απαντάται στο αμερικανικό δίκαιο για τον οποίο γίνεται αναφορά στο πρωτότυπο. Δεδομένου, όμως, ότι τα νομικά συστήματα είναι πολιτισμικά προσδιοριζόμενα και λαμβάνοντας υπόψη ότι το νομικό σύστημα της αγγλοσαξονικής παραδόσεως διαφέρει αρκετά από το ηπειρωτικό σύστημα δικαίου που έχει η χώρα μας, ο όρος αυτός θα μπορούσε να θεωρηθεί άγνωστος για το ελληνόφωνο κοινό. «Κατά τη μετάφραση, ο μεταφραστής παράγει σημεία που προορίζονται για ένα κοινό-στόχο. Για να γίνουν κατανοητά, η σημασία κάθε

σημείου πρέπει να είναι γνωστή. Αν ο μεταφραστής χρησιμοποιεί σημεία του πολιτισμού-πηγής που θα μπορούσαν να παρερμηνευτούν από τα μέλη του πολιτισμού-στόχο, τότε είναι προτιμότερο να τα επεξηγεί στη μετάφρασή του» (Nord 1997: 63). Με κορωνίδα αυτή τη φράση της Nord ο όρος αποδόθηκε στα ελληνικά ως «δυσμενής μάρτυρας» και επεξηγήθηκε εκτενώς με ένα Σημείωμα του Μεταφραστή.

5. *Επίλογος*

Συνοψίζοντας, βάσει των προαναφερθέντων, η εκπόνηση της παρούσας μετάφρασης, αν και μέτριας δυσκολίας, χρειάστηκε αρκετό χρόνο προκειμένου μετατραπεί σε μια λειτουργική μετάφραση που να συμβαδίζει με τις γλωσσικές προδιαγραφές του κειμένου-πηγής. Το θέμα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον μιας και αφορούσε στα ζητήματα ενός κλάδου που στη χώρα μας δεν είναι τόσο διαδεδομένος. Όντας ένα θέμα που αναπολεί το προσωπικό μου ενδιαφέρον για μελλοντική ενασχόληση με τον τομέα της δικαστικής διερμηνείας, η μεταφραστική διαδικασία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ευχάριστη. Μέσα από τους μεταφραστικούς σκοπέλους που παρουσιάστηκαν και μέσω της μελέτης επί των μεταφραστικών προβλημάτων για την ανεύρεση τρόπων επίλυσης είτε σε βιβλία που αφορούν τη μεταφραστική διαδικασία είτε μέσω των κατακτηθέντων γνώσεών μου κατά τη φοίτηση μου στο ΤΞΓΜΔ, θεωρώ πως κατάφερα να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις αυτής της εργασίας.

6. *Βιβλιογραφία*

- Baker, Mona (1992). *In other words: A course book on translation*. London: Routledge.
- Bhatia, Vijay. K. (1993). *Analysing Genre: Language Use in Professional Settings*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Chesterman, Andrew (1997). *Memes of Translation: The spread of ideas in translation theory*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins
- Dorri, Elham, R. (2018). “On the Study of Creativity in Translation: the Case study of Journalistic Text”. Διαθέσιμο στο: <<https://www.translationjournal.net/July-2018/on-the-study-of-creativity-in-translation-the-case-study-of-journalistic-text.htm>>.
- Nord, Christiane (1991). *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-oriented Text Analysis*. Amsterdam/Atlanta: Rodopi
- Nord, Christiane (1997). *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*. (Μετάφραση από τα αγγλικά: Σίμος Π. Γραμμενίδης, Δέσποινα Δ. Λάμπρου). Αθήνα: Διάυλος
- Parianou, Anastasia/Kelandrias, Panayotis I. (2001). “Neologisms in LSP of Greek/Latin origin and their translation from English/German into Greek”. 13th European Symposium on Language for Special Purposes “Porta Scientiae”, Vaasa, Finland 20th -24th August 2001.

- Schjoldager, Anne (2008). *Understanding Translation*. Aarhus: Academica.
- Vermeer, Hans. J. 1989. "Skopos and Commission in Translational Action", στο: Andrew Chesterman (ed.) *Readings in Translation Theory*. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab. 173–87.
- Αποστόλου, Φωτεινή (2015). *Η μετάφραση και η διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες στην Ελλάδα* Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Βλαχόπουλος, Στέφανος (2014). *Δικαστηριακή Διερμηνεία στην Ελλάδα Καταγραφή και αξιολόγηση της πραγματικότητας*. ΤΕΙ Ηπείρου.
- Ευκλείδη, Αναστασία/Κασάπη, Ελένη/Πολάτογλου, Χαρίτων (2005). "Η ορολογία στην ελληνική νοηματική". *Πρακτικά του 5^{ου} Συνεδρίου "Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία"*, Λευκωσία 13-15 Νοεμβρίου 2005. Διαθέσιμο στο: <http://www.eleto.gr/download/Conferences/5th%20Conference/5th_07-24-Efkleidi-Kasapi-Polatoglou%20Paper.pdf>.
- Κελάνδριας, Παναγιώτης, Ι. (2007). *Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Κελάνδριας, Παναγιώτης, Ι. (2016). *Λειτουργική Διδακτική της Μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.